

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Rok XXIII

Warszawa, dnia 1 września 1946 r.

Nr 9

TREŚĆ:

Odezwa Ministra Komunikacji w sprawie Muzeum Komunikacji . . . . . str. 176

Część A.

Dział Ogólny.

Poz. 137. Okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1946 r. w sprawie podarunków dla przełożonych . . . . . str. 176

Poz. 138. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 27 sierpnia 1946 r. o uprawnieniach kontrolnych terenowych rad narodowych str. 177

Poz. 137. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 14 sierpnia 1946 r., o zmianie granic DOKP Warszawa i Lublin . . . . . str. 178

Poz. 140. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 sierpnia 1946 r. o zmianie granic DOKP Olsztyn i Gdańsk . . . . . str. 178

Poz. 141. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 15 sierpnia 1946 r. o wojewódzkich komisjach turystycznych . . . . . str. 178

Poz. 142. Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 9 sierpnia 1946 r., w sprawie wyjazdów służbowych zagranicę . . . . . str. 179

Poz. 143. Okólnik Ministra Komunikacji z dn. 22 sierpnia 1946 r., w sprawie zawiadomień Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej o przetargach i zamówieniach na roboty . . . . . str. 179

Poz. 144. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 6 grudnia 1945 r., o zakresie działania referatu pożarnictwa w Ministerstwie Komunikacji . . . . . str. 179

Poz. 145. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 11 kwietnia 1946 r., o wydaniu „Instrukcji dla komendanta okręgowego kolejowych straży pożarnych w D.O.K.P.” . . . . . str. 181

Poz. 146. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 11 kwietnia 1946 r., o wydaniu „Instrukcji dla komendanta rejonowego (referatu pożarnictwa) kolejowych straży pożarnych w oddziałach mechanicznych” . . . . . str. 183

Poz. 147. Obwieszczenie Ministerstwa Komunikacji z dnia 28 sierpnia 1946 r., w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu zarządzenia Ministra Komunikacji z dn. 23 grudnia 1936 r., o wydawaniu Dziennika Urzędowego M. K. i Dzienników Zarządzeń DOKP. . . . . str. 184

Dział Personalny.

Poz. 148. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 19 sierpnia 1946 r. o rozszerzeniu kompetencji dyrektorów kolei państwowych w sprawie odpisywania byłym pracownikom oraz wdowom i sierotom po pracownikach nieściągalnych pretensji pieniężnych zarządu kolejowego, wynikających ze stosunku służbowego . . . . . str. 192

Dział Finansowy.

Poz. 149. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 10 lipca 1946 r., w sprawie normy prac dla biur kontroli dochodów w DOKP, . . . str. 192

Dział Rucu Kolejowego.

Poz. 150. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 kwietnia 1946 r. w sprawie wydania „Przepisów o skróconych adresach liczbowych Nr R. 18. . . . . str. 194

Dział Budowy i Utrzymania Kolei.

Poz. 151. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 19 sierpnia 1946 r., o rozszerzeniu kompetencji dyrektora Odbudowy Warszawskiego Węzła Kolejowego w sprawach finansowo-gospodarczych. . . . . str. 194

Dział Mechaniczno-Kolejowy.

Poz. 152. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 14 sierpnia 1946 r., o utworzeniu nowych działów i Centralnego Biura Rozdzielczego w Warsztatach Głównych k. p. w Gdańsku—Trojanie. . . . . str. 194

Poz. 153. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 29 sierpnia 1946 r., w sprawie zmiany wykazu rzeczoznawców acetylenowych spośród pracowników P.K.P. . . . . str. 194

Dział Sanitarno-Kolejowy.

Poz. 154. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 29 lipca 1946 r., w sprawie wydania „Przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przy szlifierkach P.K.P. . . . . str. 194

Dział Lotnictwa Cywilnego.

Poz. 155. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 13 lipca 1946 r., w sprawie utworzenia Komisji Badania Wypadków Lotniczych str. 197

Dział Apropowacji i Zaopatrywania.

Poz. 156. Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 27 sierpnia 1946 r., o oznaczaniu wydziałów aproowacji i zaopatrywania w DOKP. . . . . str. 197

O D E Z W A

Ministra Komunikacji w sprawie Muzeum Komunikacji

Obywatele Pracownicy Komunikacji!

Okupant niemiecki, zmierzając do całkowitej zagłady polskości, postawił sobie jako pierwsze zadanie zamknąć nam drogę do kultury i nauki. W myśl tego planu unicestwiono wszystkie instytucje służące rozwojowi i szerzeniu wiedzy w Polsce, a w ich liczbie uległo zagładzie i Muzeum Komunikacji w Warszawie.

Ofiarą grabieży, prowadzonej systematycznie przez Niemców, padły piękne zbiory wystawione i udostępnione dla wszystkich w obszernych pomieszczeniach gmachu przy ul. Nowy Zjazd 1. Zagarnięta została wielka składnica mienia muzealnego, mieszcząca się w magazynach stacji Warszawa Wschodnia. Ostatnie zagłady zbiorów i bogatej biblioteki muzealnej dokonał pożar wzniesiony przez wrogów.

Uległa zniszczeniu placówka naukowa i oświatowa, stanowiąca politechnikę poglądową, dostępną dla wszystkich pragnących pogłębić swą wiedzę w zakresie komunikacji — owoc pracy i ofiarności pracowników tej dziedziny, którzy stworzyli tę placówkę pracą ofiarną i bezinteresowną lat kilkunastu.

Dzisiaj, wśród powszechnego pędu do oświaty, który cechuje życie Polski Wyzwolonej, Muzeum Komunikacji musi być wskrzeszone i musi podjąć znowu swą służbę dla nauki i kultury technicznej w Polsce.

Przystępując do tego dzieła, zwracam się z wezwaniem do ogółu Pracowników Komunikacji o jaknajszerszą współpracę.

Do rozwoju Muzeum mogą przyczynić się wszyscy, którzy chcą okazać pomoc w gromadzeniu zbiorów. Na okazy muzealne nadają się wszelkie zbiory mające związek z historią i rozwojem wszystkich dziedzin Komunikacji. Mogą to

być: plany, atlasy, rysunki, mapy, zdjęcia fotograficzne w pozytywkach lub negatywach, druki i wydawnictwa, korespondencje, dyplomy, ustawy, statuty zrzeszeń pracowniczych, zbiory biletów, afisze, plakaty i t. p., jakoteż modele wynalazków, wszelkich urządzeń komunikacyjnych, modele budynków, wzory narzędzi, maszyn, próbki materiałów budowlanych i innych używanych w komunikacji i t. d. i t. d.

Również wiadomości o instytucjach lub osobach prywatnych, posiadających okazy techniki dzisiejszej lub zabytki dawnej, będą przyjęte z wdzięcznością.

W szczególności pragnę, aby inżynierowie i technicy resortu Komunikacji zainteresowali się bliżej przyszłością naszego Muzeum i dopomogli swą pracą, bądź radą i wskazówkami do uzupełnienia jego zbiorów. Warto tu przypomnieć, że prawie wszystkie muzea techniczne na świecie, nawet najwspanialsze, powstały, tak jak Muzeum Komunikacji w Warszawie, z zapędu twórczego i bezinteresownej pracy jednostek, ożywionych zrozumieniem doniosłej roli zbiorów tego rodzaju dla dobra kultury technicznej swego kraju.

Nie wątpię więc, że ogół pracowników, zatrudnionych w różnych działach polskiej Komunikacji, dopomocze Muzeum Komunikacji do postawienia go na poziomie godnym imienia Techniki Polskiej.

Warszawa, dn. 25 lipca 1946 r.

Minister Komunikacji

(—) Inż. J. Rabanowski

Wszelką korespondencję w sprawach dotyczących Muzeum Komunikacji adresować należy: Ministerstwo Komunikacji, Gabinet Ministra, Muzeum Komunikacji, Warszawa, ul. Chałubińskiego Nr 4.

Część A.

DZIAŁ OGÓLNY.

137

Okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1946 r. w sprawie podarunków dla przełożonych.

Dotarło do mojej wiadomości, że w niektórych urzędach państwowych praktykuje się zbiórki pieniężne między pracownikami celem nabycia prezentów dla przełożonych z okazji imienin i t. p. Istnieje uzasadniona obawa, aby w młodym organizmie administracji państwowej nie zakorzenił się zwyczaj manifestowania swego stosunku osobistego do przełożonego drogą opodatkowania szerszego grona współpracowników pociągającego za sobą wydatki pieniężne, na których pokrycie nie mają środków a często i ochoty. Pracownicy ci, z wyjątkiem grona ofiarodawców, nie chcą na-

razić się przełożonym pod presją psychiczną uczestnicząc w podobnych okazjach niejednokrotnie zapożyczając się.

Ponieważ tego rodzaju praktyka jest z różnych względów godna potępienia, zwracam się do Ob. Ob. Ministrów z prośbą o wydanie w ich zakresie działań stosownych zarządzeń zapobiegawczych.

Jestem zdania, że najlepszą formą okazania sympatii przełożonemu ze strony współpracowników jest zademonstrowanie mu w toku codziennej pracy sumierności i pracowitości w wykonywaniu obowiązków służbowych oraz dołożenia starań, by tą drogą przyczynić się nieustannie do podnoszenia poziomu sprawności danego urzędu.

Nr M. K. G. 1—8/36/46.

138

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 27 sierpnia 1946 r. o uprawnieniach kontrolnych terenowych rad narodowych.

Nawiązując do okólnika M. K. z dnia 28 marca 1946 r. (Dz. Urz. M. K. Nr 3, poz. 26), podaje się poniżej do wiadomości uchwałę Prezydium Krajowej Rady Narodowej w sprawie uprawnień kontrolnych rad narodowych.

U c h w a ł a

Prezydium Krajowej Rady Narodowej z dnia 25 czerwca 1946 r. w sprawie uprawnień kontrolnych terenowych rad narodowych.

W czasie czynności kontrolnych dokonywanych przez terenowe rady narodowe stwierdzono, że niektóre urzędy państwowe i część terenowych rad narodowych w sposób niewłaściwy interpretuje przepisy ustawy z dnia 11 września 1944 r. o organizacji i zakresie działania rad narodowych, dotyczące uprawnień kontrolnych rad narodowych.

Celem usunięcia wątpliwości powstałych przy stosowaniu ustawy Prezydium K. R. N. wyjaśnia co następuje:

I. Kontroli terenowych rad narodowych podlegają:

- 1) hierarchicznie podległe terenowe rady narodowe,
- 2) własne organy wykonawcze rady narodowej i instytucje oraz przedsiębiorstwa im podległe, także organa wykonawcze rad narodowych niższych stopni wraz z podległymi im instytucjami,
- 3) rządowe organa wykonawcze t. j. wszystkie władze, urzędy i instytucje rządowe zarówno zespolone, jak i niezespolone, działające na obszarze rady narodowej, przy czym władze i urzędy I instancji podlegają kontroli powiatowych rad narodowych, a władze i urzędy II instancji wojewódzkich rad narodowych, organa, filie, ekspozytury i agentury tych władz i urzędów działające na obszarze jednej lub kilku gmin, podlegają kontroli właściwych gminnych rad narodowych,
- 4) przedsiębiorstwa rządowe mające siedzibę lub zakład pracy na obszarze właściwości rady,
- 5) spółdzielnie oraz inne instytucje i osoby wykonywujące funkcje zlecone w zakresie administracji i gospodarki publicznej t. j. wszystkie instytucje i osoby, mające siedzibę lub zakład pracy na obszarze właściwości rady, które na mocy decyzji władzy państwowej obowiązane są do wy-

konywania czynności administracyjnych gospodarczych w interesie publicznym, tylko w zakresie czynności zleconych.

II. Terenowe Rady Narodowe uprawnione są do wszelkich aktów i czynności wyżej wymienionych instytucji w zakresie ich:

- 1) zgodności z prawem;
- 2) politycznej, społecznej i gospodarczej celowości oraz zgodności z zasadniczą linią działalności K. R. N.

Prezydium K. R. N. zwraca przy tym uwagę rad narodowych wszystkich stopni, że:

- 1) kontroli podlegać winny w pierwszym rzędzie te akty i czynności instytucji rządowych, które wywołać mogą poważniejsze społeczne i gospodarcze skutki, kontrola czynności technicznych i rachunkowych dokonywana jest bowiem również przez rządową kontrolę wewnętrzną oraz organa Biura Kontroli przy Prezydium K.R.N.;
- 2) rodzaj aktów i czynności, dokonywanych przez niektóre władze i urzędy państwowe wymaga ściślego wskazania granic uprawnień kontrolnych rad narodowych, a mianowicie:
  - a) kontrola organów wymiaru sprawiedliwości nie może dotyczyć orzecznictwa sądów, w zakresie którego sądy są niezawisłe, ani naruszyć tajemnicy dochodzenia i śledztwa prowadzonego zarówno przez sądy, jak i urzędy prokuratorskie, urzędy bezpieczeństwa publicznego i Milicję Obywatelską,
  - b) kontrola urzędów bezpieczeństwa w zakresie ich czynności winna być prowadzona na wniosek właściwej rady narodowej przez Komisję Specjalną,
  - c) kontrola aktów i czynności organów podległych Ministerstwu Obrony Narodowej może być dokonywana wyłącznie przez K. R. N. i jej organy, o sprostowanych na tym odcinku niedomaganiach winny rady niezwłocznie zawiadamiać Prezydium K. R. N.,
  - d) kontrola rządowych przedsiębiorstw przemysłowych i komunikacyjnych nie może wkraczać w szczegóły technicznego przebiegu produkcji, ani naruszać normalnej pracy przedsiębiorstwa.

III. Jeśli w wyniku kontroli zajdzie konieczność wydania zarządzeń zmierzających do zmiany stwierdzonego w toku kontroli istniejącego stanu rzeczy, wówczas Komisja Kontroli zwraca się do Prezydium swej rady narodowej, które:

- 1) wydaje zarządzenia, o ile wnioski dotyczą aktów i czynności organów wykonawczych rad narodowych,

2) zwraca się do władzy przełożonej kontrolowanej instytucji o wydanie odpowiednich zarządzeń o ile chodzi o czynności władz, urzędów, instytucji i przedsiębiorstw rządowych, o treści wniosków Prezydium powiadamia swą radę narodową oraz prezydium rady narodowej wyższego stopnia.

I. 1—O/15/46.

139

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 14 sierpnia 1946 r. o zmianie granic D. O. K. P. Warszawa i Lublin.

Na podstawie art. 17 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzenie przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. R. P. Nr 89 z 1930 r., poz. 705) zarządzam co następuje:

§ 1. Odcinek linii Warszawa—Lublin, od stacji Pilawa do stacji Dęblin (wyłącznie), wyłącza się z D. O. K. P. Lublin i włącza do D. O. K. P. Warszawa.

§ 2. W zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 17 lipca 1946 r. o rozgraniczeniu dyrekcyjnych okręgów kolei państwowych (Dz. Urz. M. K. Nr 8, poz. 103), dotyczącym granic Dyr. Okr. Kolei Państw. w Warszawie skreśla się wyrazy „Łuków, Pilawa” i wstawia się wyrazy „Łuków wyłącznie, Dęblin wyłącznie”, w ust. 2 granice Dyr. Okr. Kolei Państw. w Lublinie skreśla się wyrazy „Warszawa, Pilawa” i wstawia się wyrazy „Warszawa wyłącznie, Dęblin wyłącznie”.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1946 r.

Nr I. 1—10/5/46.

140

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 sierpnia 1946 r. o zmianie granic D. O. K. P. Olsztyn i Gdańsk.

Na podstawie art. 17 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzenie przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. R. P. z 1930 r., Nr 89, poz. 705) zarządzam, co następuje:

§ 1. Stacje kolei państwowych Elbląg Miasto wraz z odcinkiem Elbląg Miasto — Braniewo wyłącznie — wyłącza się z D. O. K. P. Olsztyn i włącza się do D. O. K. P. Gdańsk.

§ 2. W zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 17 lipca 1946 r. o rozgraniczeniu dyrekcyjnych okręgów kolei państwowych (Dz. Urz. M. K. Nr 8, poz. 103) w ust. 9 dotyczącym granic D. O. K. P. Gdańsk przed wyrazami „Elbląg wyłącznie” wstawia się wyrazy „Braniewo wyłącznie”, a w ust. 10 dotyczącym granic D. O. K. P. Olsztyn po wyrazach „Elbląg wyłącznie” wstawia się wyrazy „Braniewo wyłącznie”.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1946 r.

I. 1—10-7-46.

141

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 15 sierpnia 1946 r. o wojewódzkich komisjach turystycznych.

Zatwierdzam regulamin wojewódzkich komisji turystycznych stanowiący załącznik niniejszego zarządzenia.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia.

Nr I. 5—1/4/46.

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 15 sierpnia 1946 r. Nr I. 5—1/4/46.

Regulamin

wojewódzkich komisji turystycznych

1. Wojewódzka komisję turystyczną powołuje i zwoluje Wojewoda.

2. Wojewódzka komisja turystyczna stanowi organ doradczy i opiniotwórczy wojewody w sprawach turystycznych dla zapewnienia koordynacji pracy wszystkich czynników rządowych, samorządowych, społecznych i gospodarczych na terenie województwa w dziedzinie rozwoju turystyki, inwestycji turystycznych w terenie, organizowania ruchu turystycznego i propagandy turystycznej.

3. Przewodniczącym komisji z urzędu jest wojewoda, zastępcą przewodniczącego wicewojewoda, a sekretarzem komisji z urzędu wojewódzki referent turystyczny.

4. W skład komisji wchodzi przedstawiciele wszystkich wydziałów urzędu wojewódzkiego, mających jakikolwiek związek z zagadnieniem rozwoju turystyki, referenci turystyczni tych dyrekcji okręgowych kolei państwowych, których obszary choćby częściowo pokrywają się z obszarem województwa, przedstawiciele urzędów niespolonnych II-giej instancji, mających swe siedziby w siedzibie urzędu wojewódzkiego, bądź (których obszary kompetencyjne choćby częściowo pokrywają się z obszarem okręgu wojewódzkiego i które mają jakikolwiek związek z zagadnieniem rozwoju turystyki, miejscy i powiatowi referenci kultury i sztuki, przedstawiciele uzdrowisk, gmin miejskich o znaczeniu turystycznym, powiatów o znaczeniu turystycznym, bądź celowego związku samorządowego, obejmującego teren o znaczeniu turystycznym, przedstawiciele lokalnych i regionalnych związków popierania turystyki, stowarzyszeń krajoznawczo-turystycznych, stowarzyszeń sportowych o charakterze turystycznym, muzeów i innych instytucji kulturalnych o znaczeniu turystycznym, stowarzyszeń miłośników miast i miejscowości, stowarzyszeń ochrony zabytków, sztucznych, krajobrazu i przyrody, stowarzyszeń ludoznawczych i innych stowarzyszeń kulturalno-oświatowych, o ile ich działalność styka się z zagadnieniem rozwoju turystyki, przedstawiciele

związków zawodowych, organizacji wczasów pracowniczych i t. p., o ile prowadzą działalność turystyczną, poza tym wybitni działacze turystyczni, bądź rzeczoznawcy w sprawach turystycznych, zaproszeni limitnie przez wojewodę, na wniosek sekretarza wojewódzkiej komisji turystycznej, do uczestnictwa w pracach komisji.

5. Zwyczajne posiedzenia komisji wojewoda zwołuje co pół roku. Poza tym, wyjątkowo, w miarę istotnej potrzeby, odbywać się mogą nadzwyczajne posiedzenia komisji, bądź z inicjatywy wojewody, bądź na żądanie Mędzyministerialnej komisji turystycznej przy Ministerstwie Komunikacji.

6. Na posiedzenia wojewódzkiej komisji turystycznej zaprasza się przedstawicieli tych spośród wskazanych w ust. 4 urzędów, organizacji, instytucji i t. p., które w zagadnieniach będących przedmiotem obrad są bezpośrednio zainteresowane.

7. Porządek obrad posiedzenia komisji ustala wojewoda, w porozumieniu z urzędami, instytucjami i organizacjami, które powinny być reprezentowane w komisji.

8. Członkowie komisji nie pobierają żadnego wynagrodzenia z tytułu udziału w pracach komisji.

142

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 9 sierpnia 1946 r. w sprawie wyjazdów służbowych zagranicę.

Niejednokrotnie zdarza się, że pracownicy wyjeżdżający służbowo zagranicę niezgłaszają się do naszych placówek dyplomatycznych mimo, że posiadają one często dodatkowe materiały lub instrukcje na konferencje, w których omawiają pracownicy mająć wzięcie udział, a także mogą udzielić pożytecznych informacji na temat stosunków lokalnych.

Wobec tego zarządzam, aby pracownicy Ministerstwa Komunikacji oraz urzędów i przedsiębiorstw państwowych działu komunikacji udający się służbowo zagranicę bezwzględnie zgłaszali się zaraz po przyjeździe do Ambasady R. P. (Poselstwa), a jeśli ich obowiązki służbowe nie przewidują zatrzymania się w miejscowości będącej siedzibą Ambasady lub Poselstwa R. P. — do najbliższego Konsulatu R. P.

Nr I. 1—98/4/46.

143

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 22 sierpnia 1946 r. w sprawie zawiadomień Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej o przetargach i zamówieniach na roboty.

Do czasu znowelizowania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa i samo-

rządu oraz instytucji prawa publicznego (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 92), po uzgodnieniu z Biurem Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej, polecam nadsyłać najbliższymi Delegatom Biura Kontroli lub Wojewódzkim Radom Narodowym dla Delegata Biura Kontroli następujące zawiadomienia:

- 1) zawiadomienia o wszelkich przetargach ograniczonych, a o nieograniczonych od sumy 1.000.000 zł;
- 2) odpisy protokółów otwarcia ofert z załączeniem kosztorysu urzędowego, oraz odpisy zawartych umów, o ile kosztorysy urzędowe wynoszą ponad 5.000.000 zł;
- 3) zawiadomienia o udzieleniu zamówień z wolnej ręki ponad kwoty 100.000 zł, dokonywanych w myśl tymczasowych przepisów „Z—7”;
- 4) zawiadomienia o terminach ostatecznych odbiorów robót i dostaw od 2.000.000 zł wzwyż;
- 5) wykazy za każdy ubiegły miesiąc kalendarzowy wszystkich:
  - a) wydanych zamówień,
  - b) zawartych umów,
 z podaniem Nr-u, daty, sumy i nazwy firmy lub osoby, które przyjęły zamówienie lub umowę.

Dyrekcja Odbudowy Warszawskiego Węzła Kolejowego, Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Warszawie, oraz Zarząd Odbudowy Kolei w Krakowie, Katowicach i Bydgoszczy wyżej wymienione zawiadomienia, odpisy i wykazy nadsyłają bezpośrednio do Biura kontroli w Warszawie.

Odpisy powyższych zawiadomień i wykazów należy przysyłać do Głównej Inspekcji Komunikacji.

Z dniem ukazania się niniejszego okólnika uchyla się okólnik Kierownika Resortu Komunikacji, Poczty i Telegrafu z dnia 29 września 1944 r. w sprawie przetargów (Dz. Urz. M. K. Nr 2 z 1945 r., poz. 15) oraz pismo Ministerstwa Komunikacji z dnia 25 czerwca 1946 r. Nr V 12-267/2/46 w tej samej sprawie.

Nr I. 1—0-14-46.

144

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 6 grudnia 1945 r. o zakresie działania referatu pożarnictwa w Ministerstwie Komunikacji.

Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 8 marca 1945 r. zarządzam, co następuje:

§ 1.

Kierownictwo całokształtem obrony przeciwpożarowej w dziale komunikacji należy do referatu pożarnictwa w Wydziale Warszawskim Depar-

Departamentu Mechanicznego Ministerstwa Komunikacji.

Szczegółowy zakres działania tego referatu określa załączony regulamin.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 6 grudnia 1945 r.

Nr I. 1—01/83/45.

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 6 grudnia 1945 r. Nr I. 1—01/83/45.

Regulamin

referatu pożarnictwa w Wydziale Warsztatowym Departamentu Mechanicznego Ministerstwa Komunikacji.

§ 1. Referat pożarnictwa kieruje całokształtem obrony przeciwpożarowej w komunikacji.

§ 2. Do zakresu działania referatu pożarnictwa należy:

1) w sprawach dotyczących wszystkich służb:

- a) opracowywanie, w porozumieniu z zainteresowanymi departamentami M. K. projektów ustaw, rozporządzeń, instrukcji i przepisów dotyczących obrony przeciwpożarowej;
- b) opracowywanie i uzgadnianie nadsyłanych referatów preliminarzy budżetowych, dotyczących obrony przeciwpożarowej, dysponowanie odnośnymi kredytami w porozumieniu z Departamentem Finansowym, zarządzanie wypłat z kredytów otrzymanych do dyspozycji referatu oraz układanie sprawozdania o wykonaniu budżetu,
- c) opracowywanie planów: finansowego, zaopatrzenia i zakupu sprzętu przeciwpożarowego oraz czuwanie nad właściwym wykorzystaniem tego sprzętu,
- d) sprawy reprezentacji pożarniczej na zjazdach, kongresach oraz wystawach pożarniczych (krajowych i zagranicznych),
- e) prowadzenie podręcznej biblioteki dzieł fachowych z zakresu pożarnictwa,
- f) prowadzenie statystyki pożarów w obiektach komunikacyjnych, ich powstania, strat pogorzelowych, oraz prowadzenie korespondencji i opracowywanie zarządzeń w związku z powstałymi pożarami,
- g) wydawanie opinii i stawianie wniosków co do normowania etatów i obsady pracowników zatrudnionych w obronie przeciwpożarowej, oraz załatwianie innych spraw personalnych, bez naruszania kompetencji właściwych organów M. K.

2) w sprawach obrony przeciwpożarowej kolei:

- a) załatwianie spraw bądź wykonywanie czynności do życzących bezpieczeństwa pożarowego dyrekcji okręgowych kolei państwowych i podległych im jednostek służbowych oraz Dyrekcji Odbudowy Warszawskiego Węzła Kolejowego, jak również kolei prywatnych, będących pod nadzorem M. K.,
- b) współpraca z Główną Inspekcją Komunikacji w zakresie stwierdzonych usterek i niedomagań w stanie obrony przeciwpożarowej,
- c) współpraca z właściwymi organami Ministerstwa Komunikacji w zakresie budowy, odbudowy i dostosowania budowli kolejowych do wymagań bezpieczeństwa pożarowego oraz w zakresie urządzeń zaopatrzenia wodnego dla celów przeciwpożarowych,
- d) współpraca z właściwymi organami władz bezpieczeństwa publicznego w zakresie koordynacji działalności kolejowych straży pożarnych ze strażami osiedli;
- e) opracowywanie przepisów i zarządzeń, zamierzających do postawienia na należytym poziomie obrony przeciwpożarowej na kolejach,
- f) opracowywanie preliminarza budżetowego oraz realizacja i rozdział kredytów na zakup sprzętu i utrzymanie straży kolejowych i służby obrony przeciwlotniczo-pożarowej,
- g) organizowanie wyszkolenia, opracowywanie programów szkolenia, udział w komisjach egzaminacyjnych i sprawy zaopatrzenia w sprzęt kolejowych straży pożarnych i służby przeciwlotniczo-pożarowej,
- h) inspekcje kolejowych straży pożarnych i służb poż., stanu zabezpieczenia obiektów kolejowych i sprzętu oraz opracowywanie sprawozdań i zarządzeń wynikających z przeprowadzonej inspekcji,
- i) urządzanie z reguły raz na kwartał odpraw kierowników referatów pożarnictwa w wydziałach mechanicznych DOKP.

3) w sprawach obrony przeciwpożarowej lotnictwa cywilnego:

- a) opracowywanie przepisów o zapobieganiu pożarów w obiektach lotnictwa cywilnego oraz nadzór nad ich przestrzeganiem,
- b) organizowanie, nadzorowanie i szkolenie straży pożarnych na lotniskach

i ewentualnie w ośrodkach przemysłowych lotnictwa,

- c) współpraca z zawodowymi strażami pożarnymi oraz zbieranie doświadczeń i zdobyczy w zakresie pożarnictwa,
- d) kontrolowanie portów lotniczych, większych ośrodków szybowcowych, sprawdzanie stanu zabezpieczenia obiektów lotniczych i sprzętu przeciwpożarowego,
- e) opiniowanie planów budowy budynków i urządzeń lotniczych oraz pomieszczeń na sprzęt przeciwpożarowy,
- f) zapożyczanie w sprzęt przeciwpożarowy portów lotniczych,
- g) dochodzenie przyczyn pożarów oraz prowadzenie odpowiedniej statystyki, celem ujęcia strat i ograniczenia przyczyn powstawania pożarów,

4) w sprawach obrony przeciwpożarowej w administracji dróg kołowych i komunikacji samochodowej:

- a) opracowywanie przepisów i zarządzeń, zmierzających do postawienia na należytych poziomie bezpieczeństwa pożarowego oraz kontrola ich przestrzegania w zajezdniach i warsztatach samochodowych oraz w składach paliwa dla pojazdów mechanicznych, w klinkierniach i kamieniołomach, warsztatach drogowych, składach i magazynach powiatowych zarządów drogowych i budynkach, na mostach, szczególnie o konstrukcji drewnianej,
- b) projektowanie i zatwierdzanie urządzeń przeciwpożarowych, organizowanie bezpieczeństwa i zapobiegania w sprzęt,
- c) inspekcjonowanie obiektów administracji dróg kołowych i komunikacji samochodowej w zakresie bezpieczeństwa pożarowego,
- d) współpraca z właściwymi organami w zakresie dostosowania obiektów administracji dróg kołowych i komunikacji samochodowej do wymagań bezpieczeństwa pożarowego,
- e) współpraca z właściwymi organami władz bezpieczeństwa publicznego w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa obiektów i administracji dróg kołowych i komunikacji samochodowej.

5) w sprawach obrony przeciwpożarowej w administracji dróg wodnych i Państwowego Instytutu Hydrologiczno - Meteorologicznego'

- a) opracowywanie przepisów bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów portowych, statków rzecznych i ich przysta-

ni, oraz dla hydrologicznych i meteorologicznych stacji obserwacyjnych i doświadczalnych,

- b) opracowywanie planów obrony przeciwpożarowej na terenie portów rzecznych i kontrola realizacji tych planów,
- c) projektowanie względnie opiniowanie projektów specjalnych urządzeń ppoż. w obiektach portowych (składach, magazynach, siołczniach, warsztatach i t.p.) na statkach rzecznych, oraz na stacjach obserwacyjnych i doświadczalnych P. I. H. - M.,
- d) przeprowadzanie inspekcji stanu zabezpieczenia ppoż. obiektów portowych i statków rzecznych i stacji PIHM, oraz opracowywanie zarządzeń mających na celu usunięcie stwierdzonych braków,
- e) organizowanie, szkolenie i kontrola działalności pogotowia ppożarowych w obiektach portowych,
- f) współpraca z właściwymi organami władz bezpieczeństwa publicznego w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa obiektów portowych.

§ 3. Referat pożarnictwa współpracuje:

- 1) z Sekretariatem Stałej Komisji Doradczej do spraw ochrony przed pożarami i innymi klęskami przy Ministrze Administracji Publicznej;
- 2) z Głównym Inspektorem Pożarnictwa Ministerstwa Administracji Publicznej, celem korzystania z jego doświadczeń i zdobyczy na polu pożarnictwa;
- 3) z Biurem Prewencyjnym Powsz. Zakł. Ubezpiec. Wzaj., celem korzystania z jego doświadczeń w zakresie profilaktyki pożarowej;
- 4) z Komisją Pożarniczą Polskiego Komitetu Normalizacyjnego;
- 5) z właściwymi departamentami, CZM, Gabinetem Ministra i biurami MK, z PIHM, oraz z przedsiębiorstwem państwowym „Lot” w sprawach bezpieczeństwa pożarowego obiektów komunikacyjnych;
- 6) z Biurem Wojskowym MK w odniesieniu do służby obrony przeciwlotniczo - pożarowej.

145

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dn. 11 kwietnia 1946 r. o wydaniu „Instrukcji dla komendanta okręgowego kolejowych straży pożarnych w D. O. K. P.

Na podstawie zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 6 grudnia 1945 r. o zakresie działania referatu pożarnictwa w Ministerstwie Komunikacji

(Dz. Urz. M. K. Nr 9 z 1946 r., poz. 144) zatwierdzam załączoną do niniejszego zarządzenia Insstrukcję dla komendanta okręgowego kolejowych straży pożarnych.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 11 kwietnia 1946 r.

Nr VI—151/104/46.

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 11 kwietnia 1946 r. Nr VI—151/104/46.

Instrukcja

dla komendanta okręgowego kolejowych straży pożarnych.

§ 1. Komendant okręgowy kolejowych straży pożarnych kieruje w myśl wytycznych M. K. obroną przeciwpożarową obiektów PKP oraz kolei prywatnych, będących pod przymusowym zarządzeniem państwowym, a znajdujących się na terenie dystryktu okręgowej kolei państwowych.

§ 2. Do zakresu działania komendanta okręgowego kolejowych straży pożarnych należy:

1) w sprawach ogólnych:

- a) opracowywanie w porozumieniu z zainteresowanymi wydziałami DOKP, projektów instrukcji i przepisów, dotyczących obrony przeciwpożarowej,
- b) załatwianie spraw bądź wykonywanie czynności do życzących bezpieczeństwa pożarowego dystryktu okręgowej kolei państwowych i podległych jej jednostek służbowych, jak również kolei prywatnych, będących pod przymusowym zarządzeniem państwowym,
- c) opracowywanie wniosków do preliminarza budżetowego, oraz realizacja i rozdział kredytów na zakup sprzętu i utrzymanie kolejowych straży pożarnych, pogotowi i służby przeciwlotniczo-pożarowej,
- d) wydawanie opinii i stawianie wniosków co do normowania obsady personalnej pracowników zatrudnionych w obronie przeciwpożarowej, oraz załatwianie innych spraw personalnych, bez naruszania kompetencji innych organów DOKP.

2) w sprawach profilaktyki (zapobiegania):

- a) opracowywanie przepisów i zarządzeń zmieniających, do postawienia na należytych polach obrony przeciwpożarowej obiektów kolejowych na terenie DOKP,
- b) przeprowadzanie inspekcji stanu zabezpieczenia obiektów i urządzeń kolejowych oraz referowanie sprawozdań i zarządzeń wynikających z inspekcji,
- c) kontrolowanie przestrzegania przepisów bezpieczeństwa w odniesieniu do prze-

wożonych materiałów łatwopalnych i wybuchowych i t. p.,

- d) sprawdzanie wśród pracowników kolejowych wyników pouczeń o zachowywaniu ostrożności w obchodzeniu się z ogniem i o sposobach postępowania na wypadek pożaru,
- e) prowadzenie statystyki wypadków pożarowych w obiektach kolejowych na terenie DOKP ze specjalnym uwzględnieniem przyczyn ich powstawania, strat pogorzelowych oraz prowadzenie korespondencji i opracowywanie zarządzeń celem ograniczenia przyczyn powstawania pożarów.

3) w sprawach organizacyjno-szkoleniowych:

- a) organizowanie oraz zaopatrywanie w sprzęt strażacki kolejowych straży pożarnych, pogotowi oraz służb przeciwlotniczo-pożarowych,
- b) organizowanie kursów wyszkolenia dowódców i zespołów kolejowych straży pożarnych,
- c) prowadzenie wykładów z obrony przeciwpożarowej na kursach na wszelkie stanowiska i okresowych pouczeń oraz udział w egzaminach,
- d) przeprowadzanie inspekcji kolejowych straży pożarnych, pogotowi i służb przeciwlotniczo-pożarowych, celem sprawdzenia stanu wyszkolenia i gotowości bojowej oraz opracowywanie sprawozdań i zarządzeń wynikających z inspekcji,
- e) urzędowanie z reguły raz na kwartał odpraw komendantów rejonowych kolejowych straży pożarnych (referentów pożarnictwa oddziałów mechanicznych i parowozowni),
- f) prowadzenie podręcznej biblioteczki dzieł fachowych.

4) w sprawach technicznych:

- a) opinionowanie planów budynków i urządzeń kolejowych pod względem bezpieczeństwa pożarowego, oraz urządzeń wodnych do celów przeciwpożarowych,
- b) zaopatrywanie w sprzęt przeciwpożarowy kolejowych straży pożarnych, pogotowi i służby przeciwlotniczo-pożarowej oraz prowadzenie ewidencji tego sprzętu,
- c) współudział w odbiorze zakupionego sprzętu przeciwpożarowego, według norm i warunków technicznych,
- d) sprawdzanie stanu sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych pod względem przydatności do użycia, należytej konserwacji oraz celowości rozmieszczenia i sposobu przechowywania.

§ 3. Komendant okręgowy kolejowej straży pożarnej współpracuje:

- 1) z wojewódzkim inspektorem pożarnictwa, w zakresie wyszkolenia kolejowych straży pożarnych i zapewnienia im należytej pomocy ze strony sąsiednich straży miejskich i osiedli na wypadek pożaru w obiektach kolejowych;
- 2) z właściwymi organami władz bezpieczeństwa publicznego w zakresie koordynacji działalności kolejowych straży pożarnych ze strażami osiedli;
- 3) z właściwymi organami DOKP w zakresie budowy, odbudowy i doskonalenia budowli kolejowych do wymagań bezpieczeństwa pożarowego w zakresie urządzeń zaopatrzenia wodnego do celów przeciwpożarowych oraz w zakresie zapewnienia należytej ochrony pod względem bezpieczeństwa pożarowego obiektów kolejowych;
- 4) z biurem wojskowym DOKP, w zakresie służby obrony przeciwlotniczo-pożarowej.

146

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dn. 11 kwietnia 1946 r. o wydaniu Instrukcji dla komendanta rejonowego (referenta pożarnictwa) kolejowych straży pożarnych w oddziale mechanicznym kolei państwowych.

Na podstawie zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 6 grudnia 1945 r. o zakresie działania referatu pożarnictwa w Ministerstwie Komunikacji (Dz. Urz. M. K. z 1946 r. Nr 9, poz. 144) zatwierdzam załączoną do niniejszego zarządzenia Instrukcję dla komendanta rejonowego kolejowych straży pożarnych (referenta pożarnictwa) w oddziale mechanicznym D. O. K. P.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 11 kwietnia 1946 r.

Nr VI. 151/104/46.

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 11 kwietnia 1946 r. Nr VI. 151/104/46.

Instrukcja

dla komendanta rejonowego kolejowych straży pożarnych (referenta pożarnictwa) w oddziale mechanicznym DOKP.

§ 1. Komendant rejonowy kolejowych straży pożarnych (referent pożarnictwa) zadawca w myśl wytycznych DOKP sprawy obrony przeciwpożarowej na całym terenie oddziału mechanicznego a mianowicie:

1) w sprawach ogólnych:

- a) wprowadza w życie i przestrzega wykonania wszelkich przepisów i zarządzeń dotyczących obrony przeciwpożarowej),
- b) opracowuje wnioski i projekty dotyczące służby przeciwpożarowej oraz zabezpieczeń poszczególnych obiektów,
- c) prowadzi ścisłą ewidencję sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych na terenie rejonu oddziału mechanicznego,
- d) prowadzi charakterystykę (wykazy opisowe) stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego na poszczególnych stacjach w rejonie,
- e) prowadzi kontrolę rozchodu kredytu przydzielonego na utrzymanie kolejowych straży pożarnych, na konserwację, naprawę i wymianę sprzętu przeciwpożarowego,

2) w sprawach profilaktyki — (zapobiegania):

- a) przeprowadza kontrolę wszystkich budowli i urządzeń kolejowych na terenie rejonu, badając stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
- b) opracowuje plany obrony przeciwpożarowej poszczególnych obiektów i urządzeń kolejowych na terenie rejonu,
- c) przeprowadza kontrolę przestrzegania przepisów i zarządzeń wśród pracowników na linii,
- d) bada przyczyny powstania pożarów,

3) w sprawach organizacyjno-szkoleniowych:

- a) sprawdza właściwość organizacji, wyszkolenia i sprawności alarmowej kol. str. poż. w rejonie,
- b) dokonuje doboru odpowiedzialnych kandydatów i przygotowuje ich do objęcia funkcji dowódców straży pożarnych i zastępców,
- c) prowadzi szkolenie kol. str. pożarnych,
- d) poucza pracowników liniowych o ostróżnym obchodzeniu się z ogniem* z uwzględnieniem przyczyn powodujących wypadki pożarowe,
- e) poucza pracowników różnych służb o umiejętności obsługiwaną się podjętym sprzętem gaśniczym,
- f) przeprowadza corocznie odprawę dowódców kol. str. pożarnych całego rejonu,

4) w sprawach technicznych:

- a) bada stan przydatności sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych na terenie całego rejonu,
- b) przeprowadza remonty oraz konserwację sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych,
- c) bierze udział w komisjach i badaniach przeciwpożarowych,

- d) baida urządzeń i wodnie i starwita wntio-
ski o rozbiudowę ich idia potrzeb przeciw-
pożarowych,
- e) opracowanie wntioški o twykonanie po-
trzebných robót i potrzebów budowlan-
nych, niezbędnych dla bezpieczeństwa
i obrony przeciwpożarowej.

§ 2. Komendant rejonowy kol. str. pożarnych współpracuje:

- 1) z komendantem powiatowym str. pożar-
nych, w zakresie wyszkolenia kol. str. poż.
i zapewnienia należytej pomocy ze stro-
ny straży posiadającej w wypadku większego
pożaru w obiektach kolejowych;
- 2) ze wszystkimi innymi służbami i urzędami
poszczególnych służb, w zakresie bezpieczeń-
stwa pożarowego obiektów kolejowych.

147

Obwieszczenie Ministerstwa Komunikacji z dnia 28 sierpnia 1946 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 23 grudnia 1936 r. o wydawaniu Dziennika Urzędowego M. K. i Dzienników Zarządzeń D.O.K.P.

W związku z ogłoszeniem jednolitego tekstu zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 23 grudnia 1936 r. o wydawaniu Dziennika Urzędowego M. K. i Dzienników Zarządzeń D. O. K. P. (Dz. Urz. M. K. Nr 68, poz. 348), sprostowanie w Dz. Urz. M. K. Nr 70 z 1936 r., w brzmieniu ustalonym w zarządzeniach Ministra Komunikacji z dnia 21 kwietnia 1937 r. (Dz. Urz. M. K. Nr 13, poz. 84), z dnia 6 marca 1939 r. (Dz. Urz. M. K. Nr 17, poz. 90) i z dnia 3 stycznia 1946 r. (Dz. Urz. M. K. Nr 1, poz. 1).

I. 1—73/11/46.

Załącznik do obwieszczenia Mi- nisterstwa Komunikacji z dnia 28 sierpnia 1946 r. Nr I, 1-73/11/46.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 23 grud- nia 1936 r. Nr P. 5-106/33/36 o wydawaniu Dzien- nika Urzędowego M. K. i Dzienników Zarządzeń D. O. K. P.

Niniejszym zarządzaam:

§ 1. Wydawanie Dziennika Urzędowego Mi-
nisterstwa Komunikacji i Dzienników Zarządzeń
Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych normu-
jąca załączone przepisy.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie
z dniem 1 stycznia 1937 r.

Z tym dniem:

1) traci moc obowiązującą:

- a) rozporządzenie Ministra Komunikacji
z 22 lipca 1931 r. o wydawaniu Dzien-
nika Urzędowego Ministerstwa Komuni-

fikacji (Dz. Urz. M. K. Nr 17, poz. 121),
wraz z późniejszymi zmianami,

b) rozporządzenie Ministra Komunikacji
z 22 lipca 1931 r. o wydawaniu Dziennika
Kolei Państwowych (Dz. Urz. M. K. Nr
17, poz. 122), wraz z późniejszymi zmia-
nami,

c) zarządzenie Ministra Komunikacji z 27
grudnia 1935 r. o wydawaniu okólników
nieogłoszonych w organach urzędow-
wych (Dz. Urz. M. K. Nr 49, poz. 255),

d) okólnik Ministerstwa Komunikacji z 4 lu-
tego 1936 r. w sprawie wydawania okólni-
ków nieogłoszonych w organach urzędow-
wych (Dz. Urz. M. K. Nr 9, poz. 42),

e) wszelkie inne przepisy i okólniki sprzecz-
ne z postanowieniami załączonych prze-
pisów;

2) w § 9 w ust. VI 4, rozporządzenia Ministra
Komunikacji z dnia 30 marca 1933 r. (Dz.
Urz. M. K. Nr 7, poz. 59) wykreśla się punkt
13;

3) w Instrukcji dla Administracji Wydawnictw
Dziennika Urz. M. K. oraz Dziennika Taryf
i Zarz. Koll. (Dz. Urz. M. K. z 1935 r. Nr 48,
poz. 252) wprowadza się następujące zmia-
ny:

a) w § 3 ust. 1 pkt. 3) lit. b) wykreśla się
wyraz: „oraz Dodatek do Dziennika
Urzędowego Ministerstwa Komunikacji”,

b) wykreśla się odsyłacz 1) do § 4,

c) § 7 otrzymuje brzmienie:

„nadzór i kontrolę magazynową, nad-
administracją wydawnictw sprawuje or-
gan wyznaczony przez Dyrektora Depar-
tamentu Handlowo-Taryfowego.

Z dokonanej zmiany, która powinna się
odbywać przynajmniej raz na rok, spo-
rządza organ kontrolny krótki proto-
kół, który przedstawia Dyrektorowi De-
partamentu Handlowo-Taryfowego”.

Załącznik I do zarządzenia Mi- nistra Komunikacji z dnia 23 grud- nia 1936 r. Nr P 5-106/33/36.

Przepisy o wydawaniu Dziennika Urzędowego Mi- nisterstwa Komunikacji.

§ 1.

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Komunikacji
(Dz. Urz. M. K.) jest organem urzędowym Minister-
stwa Komunikacji, przeznaczonym:

- 1) do ogłoszenia (wydawanych przez Ministra
Komunikacji) statów organizacyjnych, zarządzeń
ogólnych wewnętrznych, przepisów
służbowych, regulaminów i instrukcji służ-
bowych, zwanych w dalszym ciągu niniej-

- szych przepisów łącznie „przepisami” oraz do ogłaszania okólników Ministera i wydawianych przez Ministerstwo Komunikacji, przez Państwowy Instytut Hydrologiczno-Meteorologiczny (P. I. H. M.) i centralne urzędy (biura) P. K. P. regulaminów, instrukcji służbowych i okólników.
- 2) do zamieszczania przedruków aktów ustawodawczych, rozporządzeń i zarządzeń ogólnie obowiązujących, dotyczących działu komunikacji;
  - 3) do ogłaszania obwieszczeń organów wymienionych w pkt. 1);
  - 4) do ogłaszania na wniosek Departamentu Handlowo-Taryfowego wzmiamek o ogłoszeniu w Instrukcjach Handlowo - Taryfowych przepisów, instrukcji służbowych i okólników.

§ 2.

- (1) Dz. Urz. M. K. składa się z trzech części:
- A) Przepisów, okólników i obwieszczeń Ministra, Ministerstwa Komunikacji i P. I. H. M.
  - B) Przepisów, okólników i obwieszczeń centralnych urzędów (biur) P. K. P.
  - C) Przedruków.
- (2) Osobno, o ile można na wstępie Dziennika, ogłasza się adzwiny.

§ 3.

Zadanie poszczególnych części Dziennika.

- (1) W części A) Dz. Urz. M. K. ogłasza się:
- 1) przepisy (§ 1),
  - 2) okólniki (§ 1),
  - 3) przepisy i okólniki o zmianie lub uchyleniu przepisów i okólników, o których mowa w pkt. 1) i 2), oraz obwieszczenia o sproścowaniu w nich błędów,
  - 4) obwieszczenia (§ 1), w szczególności:
    - a) obwieszczenia o składzie osobowym ciała doradczego Ministra (Ministerstwa Komunikacji) i P. I. H. M.
    - b) obwieszczenia o odznaczeniach, pochwałach i uznaniach oraz nagrodach pieniężnych, w przypadkach uzasadniających szczególnie wyróżnienie funkcjonariuszów (pracowników) Ministerstwa Komunikacji, Głównej Inspekcji Komunikacji, P. I. H. M. i centralnych urzędów (biur) P. K. P., jako też mianowanych przez Ministra Komunikacji pracowników P. K. P. i funkcjonariuszów państwowych będących na etacie działu komunikacji,

- c) nazwiska pracowników P. K. P. (funkcjonariuszów państwowych) nagrodzonych na konkursie za wynalazki z dziedziny komunikacji,
- d) zalecenia wydawców, zwłaszcza nowych, mogących zainteresować personel działu komunikacji,
- e) inne nie wymienione wyżej obwieszczenia (komunikaty) według decyzji właściwych organów M. K. (G. I. K., P. I. H. M.) powziętych w porozumieniu z Dyrektorem Departamentu Ogólnego,
- f) zmiany i sproścowania błędów w obwieszczeniach.

- (2) Część A) Dz. Urz. M. K. składa się z działów:

Ogólnego;
 Personalnego;
 Finansowego;
 Handlowo-Taryfowego;
 Ruchu Kolejowego;
 Kolei Dojazdowych;
 Budowy i Utrzymywania Kolei;
 Mechanizmo - Kolejowego;
 Zasobów Kolejowych;
 Elektro - technizmo - Kolejowego;
 Sanitarno - Kolejowego;
 Dróg Kolejowych;
 Dróg Wodnych;
 Hydrografizmo - Meteorologicznego;
 Lotnictwa Cywilnego;
 Aproprowiacji i Zaopatrywania.

- (3) W dziale Ogólnym ogłasza się w oddzielnych rozdziałach obwieszczenia ciała doradczego Ministra (Ministerstwa) Komunikacji.
- (4) Przepisy, okólniki i obwieszczenia z każdego działu Dz. Urz. M. K. należy ogłaszać w miarę możliwości w osobnych numerach Dziennika. Numer Dziennika powinien zawierać zasadniczo najmniej cztery pełne strony druku. W razie braku materiałów do wydania osobnego numeru Dziennika w sprywatnych jednemu działu, wydanie się numeru Dziennika wspólnie w sprywatnych dwóch lub więcej działów pokrewnych.
- (5) W części B) Dz. Urz. M. K. ogłasza się przepisy, okólniki i obwieszczenia kierowników biur (biur) PKP podległych bezpośrednio Ministrowi (Ministerstwu) Komunikacji.
- (6) W części C) Dz. Urz. M. K. umieszcza się:
- 1) przedruki norm (ustaw) dekrétów, rozporządzeń, zarządzeń, uchwał, obwieszczeń i (p.) z Dz. U. R. P., z Monitora Polskiego i z dzienników urzędowych innych ministerstw, mianowicie:
    - a) w całości jeżeli normy dotyczą działu komunikacji bezpośrednio i w znacznym stopniu;

b) w postaci wytycznych z norm, jeżeli normy dotyczą działu komunikacji - wprowadzić bezpośrednio lecz w stopniu ograniczonym;

c) w postaci nagłówków norm, jeżeli normy dotyczą wprowadzić bezpośrednio działu komunikacji, lecz mogą zainteresować administrację działu komunikacji.

2) nagłówki norm i obwieszczeń ogłoszonych w Dz. T. i Z. K., które nie dotyczą spraw taryfowych.

§ 4.

Porządek ogłoszeń w Dzienniku.

(1) Przepisy, okólniki, obwieszczenia i przedruki ogłaszają się w Dz. Urz. M. K. w porządku wynikającym z postanowień § 3.

§ 5.

Wydawnictwo kartek do naklejania na tekst Dziennika.

(1) Tekst zmienionych przepisów i okólników wydaje się, niezależnie od ogłoszenia w Części A) lub B) Dz. Urz. M. K., także w postaci osobnych kartek, do naklejania na zmieniany tekst Dz. Urz. M. K.

(2) Postanowienie ust. (1) nie ma zastosowania do działu przepisów i okólników dla którego przewiduje się wydanie osobnego zbioru drukowanego.

§ 6.

Przepisy i okólniki wyłączone od ogłaszania w Dzienniku.

W Dz. Urz. M. K. nie wolno ogłaszać:

- 1) przepisów i okólników tajnych;
- 2) przepisów i okólników uznanych za „poufne” przez właściwych dyrektorów departamentów i biur (naczelników biur) M. K.;
- 3) przepisów i okólników wojskowych i dotyczących przysposobienia wojskowego w dziedzinie komunikacji;
- 4) przepisów, okólników i obwieszczeń (komunikatów) ogłaszanych w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych oraz w Instrukcjach Handlowo - Taryfowych.

§ 7.

Zapowiedź ogłoszenia pewnych przepisów, okólnika lub obwieszczenia w Dzienniku.

(1) Jeżeli pierwsze przepisy, okólnik lub obwieszczenie trzeba podać do wiadomości natychmiast po zatwierdzeniu, wydaje się je w formie pisma z zastrzeżeniem:

„Przepisy (zarządzenie, okólniki i itp.) niniejsze zostaną ogłoszone w jednym z najbliższych numerów Dz. Urz. M. K.”

(2) Na ogół jednak należy wszelkie przepisy, okólniki i obwieszczenia przedstawiać do zatwierdzenia w takim czasie, ażeby je można było zarwczasu ogłosić w Dz. Urz. M. K.

§ 8.

Zarządzenie ogłoszeń w Dzienniku.

(1) Ogłoszenie przepisów, okólników, obwieszczeń i przedruków (w Części A) i C) Dz. Urz. M. K. zarządzają właściwe departamenty i biura M. K. (P. I. H. M.), a w Części B) właściwe centralne urzędy (biura) P. K. P., podając w razie potrzeby także termin, w którym powinno nastąpić ogłoszenie.

(2) Od daty zatwierdzenia przepisów, okólnika lub obwieszczenia przeznaczonych do ogłoszenia w Dzienniku, do dnia przesłania go do Redakcji Dz. Urz. M. K., nie powinno upłynąć więcej niż 7 dni.

(3) Dz. Urz. M. K. wydaje się w miarę potrzeby, zależnie od ilości otrzymanego materiału i ogłoszonych terminów ogłoszenia przepisów, okólników i obwieszczeń w Dzienniku.

§ 9.

Dzień wydania Dziennika.

Na każdym numerze Dz. Urz. M. K. oznacza się dzień jego wydania.

§ 10.

Termin wejścia w życie przepisów i okólników ogłoszonych w Dzienniku.

Przepisy i okólniki ogłoszone w Dz. Urz. M. K. wchodzi w życie w terminie w nich wskazanym, a w razie nie ustanowienia terminu, ósmego dnia po dniu wydania Dziennika.

§ 11.

Prostowanie błędów w Dzienniku.

Błędy w tekście przepisów, okólników i obwieszczeń ogłoszonych w Dz. Urz. M. K. prostuje się w sposób następujący:

- 1) błąd zasadniczy, spowodowany wadliwym brzmieniem oryginału przepisów (okólnika, obwieszczenia) prostuje obwieszczenie tego organu, którego podpis jest umieszczony na prostowalnych przepisach (okólniku, obwieszczeniu), a błąd nieistotny — obwieszczenie organu, który nadesłał przepisy (okólnik, obwieszczenie) do ogłoszenia;
- 2) błąd polegający na ogłoszeniu przepisów (okólnika, obwieszczenia) niezgodnie z jego oryginałem, prostuje obwieszczenie Redakcji Dz. Urz. M. K.

§ 12.

Pisownia w Dzienniku.

W przepisach, okólnikach i obwieszczeniach ogłaszanych w Dz. Urz. M. K., należy przestrzegać zasad obowiązującej pisowni polskiej.

§ 13.

Sposób ogłaszania przepisów, okólników i obwieszczeń w Dzienniku.

(1) Wszelkie przepisy (okólniki) ogłoszone w Dz. Urz. M. K. powinny mieć:

1) u góry:

- a) pozycję numeru Dziennika,
- b) nagłówek, składający się z oznaczenia organu, który zatwierdził przepisy lub okólnik (np. Minister Komunikacji), z daty zatwierdzenia przepisów (okólnika) (dzień, miesiąc i rok), z numeru rejestracyjnego, jeżeli chodzi o okólnik (§ 15) i zezwleżonego określenia treści przepisów (okólnika) w sprawie . . . . . (o . . . . .);

2) u dołu z lewej strony numer aktu sprawy.

(2) Każdy przedruk ogłoszony w Dz. Urz. M. K. powinien mieć u dołu napis: „Przedruk z Dz. U. R. P., Mon. Pol.) z roku . . . . . Nr . . . . . poz. . . . .”.

(3) Każde obwieszczenie ogłoszone w Dz. Urz. M. K. powinno mieć u góry odpowiedni nagłówek np. „Wydatnictwa zalecenie” u dołu zaś z lewej strony numer aktu sprawy.

§ 14.

Sposób ogłaszania przepisów służbowych, regulaminów i instrukcji.

(1) Przepisy służbowe, regulaminy i instrukcje służbowe, ogłasza się, zależnie od potrzeb służby, bądź w Części A) lub B) danego Dziennika, bądź wydaje się je jako osobne broszury i to albo drukowane albo wtykawkowo, jeżeli ma je znać tylko niewielka liczba pracowników, w postaci zbroszurowanych odbitek heliograficznych, z tym jednak zastrzeżeniem, że zarządzenie wprowadzające je w życie ogłasza się zawsze w Dz. Urz. M. K.

(2) Przepisy, regulaminy i instrukcje ukazujące się jako osobne broszury (odbitki heliograficzne) muszą mieć jeden z formatów ustalonych przez Polski Komitet Normalizacyjny.

(3) Przepisy, regulaminy i instrukcje ogłaszane jako osobne broszury (odbitki heliograficzne) powinny być opatrzone na wstępie spisem rzeczy.

(4) Przepisy, regulaminy i instrukcje wydawane jako broszury (odbitki heliograficzne) oznaczają się odpowiednią (nimi) dla każdego działu Dziennika dużą (żymi) literą(ami) i cyfrą arabską, oznaczającą wydawnictwa z danego działu.

W szczególności przepisy (regulaminy i instrukcje) oznaczają się literą

z Działu Ogólnego	A
„ Personalnego	P
„ Finansowego	F
„ Handlowo-Taryfowego	H
„ Ruchu Kolejowego	R
„ Kolei Dojazdowych	K.W.
„ Budowy i Utrzymania Kolei	D
„ Mechaniczno-Kolejowego	M
„ Zasobów Kolejowych	Z
„ Elektryczno-Kolejowego	E
„ Sanitarno-Kolejowego	S
„ Dróg Kołowych	D.K.
„ Dróg Wodnych	D.W.
„ Hydrologiczno-Meteorologicznego	H.M.
„ Lotnictwa Cywilnego	L
„ Aprowizacji i Zaopatrzenia	A.Z.

(5) Wewnątrz każdego działu mogą być, na polecenie właściwego dyrektora departamentu (biura) lub naczelnika biura, poszczególne rodzaje przepisów (regulaminów, instrukcji) oznaczone dodatkowymi małymi literami lub cyframi arabskimi.

(6) Okładka wierzchnia przepisów, regulaminów i instrukcji ogłaszanych jako osobne broszury powinna być trwała.

(7) Wzór napisów na wierzchniej i wewnętrznej okładce zawierają załączniki 1 i 2.

(8) Okładka wierzchnia przepisów regulaminów i instrukcji z dziedziny komunikacji kolejowej powinna być barwna, mianowicie do A, P i S szara, do F brązowa, do H błękitna, do R czerwona, do D zielona, do M i Z granatowa, do E żółta, do KW pomarańczowa.

(9) Do przepisów, regulaminów i instrukcji, o których mowa w niniejszym paragrafie, stosuje się analogiczne postanowienie § 5 ust. (1).

(10) Przepisy służbowe, statuty organizacyjne, regulaminy i instrukcje służbowe ogłoszone w Dz. Urz. M. K. mogą być wtykawkowo, za zgodą Dyrektora Departamentu Ogólnego, wydane także w postaci osobnych broszur. Do wydawnictw takich mają analogiczne zastosowanie postanowienia ust. (2) — (9).

§ 15.

Rejestracja okólników ogłaszanych w Dzienniku.

(1) Dla okólników ogłaszanych w Dz. Urz. M. K. prowadzi się specjalną rejestrację, wyrażającą się w kolejnej ich numeracji, niezależnej od numeracji odnośnych akt.

- (2) Numeracja okólników obejmuje, w porządku chronologicznym, wszystkie okólniki ogłoszone w danym roku w Dz. Urz. M. K.
- (3) Numeracja zaczyna się co rok od liczby 1 i jest wspólna dla okólników wszystkich departamentów i biura M. K., łącznie z okólnikami P. I. H. M.
- (4) Numerację okólników prowadzi się osobno do Części A) i do Części B) Dziennika.

§ 16.

Nagłówek, spis treści i format Dziennika.

- (1) Każdy numer Dz. Urz. M. K. powinien zawierać spis zawartej w nim treści, z oznaczeniem pozycji i początkowej strony wszystkich przepisów i okólników. Wzór spisu zawiera załącznik 3.
- (2) Na górnym marginesie każdej strony Dziennika oznacza się nazwę, numer i stronę Dziennika oraz pozycję ogłoszonych na danej stronie przepisów i okólników.
- (3) Format Dz. Urz. M. K. wynosi 295 × 210 mm (format A — 4, wymiar w obcięciu, druk — 255 × 165 mm); zasadniczo druk powinien być dwustronny.

§ 17.

Skorowidz Dziennika.

W styczniu każdego roku powinien być wydany skorowidz rzeczowy wszystkich przepisów, okólników, obwieszczeń i przedruków ogłoszonych w Dz. Urz. M. K. w ciągu ubiegłego roku, opracowany na podstawie danych, dostarczonych przez właściwe departamenty i biura M. K. (P. I. H. M.) oraz centralnie urzędy (biura) P. K. P.

§ 18.

Redakcja Dziennika.

- (1) Redakcja Dz. Urz. M. K. należy do zakresu działania Departamentu Ogólnego.
- (2) Do zakresu czynności Redakcji Dz. Urz. M. K. należy (z):
  - 1) gromadzenie materiałów do pojedynczych numerów Dziennika i do osobnych wydawnictw (§ 14);
  - 2) układanie treści każdego numeru Dziennika i opracowywanie spisu treści;
  - 3) układanie napisów na okładkach przepisów, regulaminów i instrukcji, wydawanych osobno (§ 14);
  - 4) przesyłanie, ułożonego w brulionie, numeru Dziennika i osobnych wydawnictw (§ 14) do Administracji Dz. Urz. M. K., oraz udzielanie jej wskazówek obowiązujących co do druku i terminu

wydania każdego numeru Dziennika i osobnych wydawnictw, tudzież co do druku naklejek (§ 5);

- 5) korekta każdego numeru Dziennika, łącznie z prowadzeniem poprawek ortograficznych w tekście Dziennika;
- 6) czuwanie nad tym, aby od daty otrzymania do ogłoszenia przepisów, okólnika, obwieszczenia lub przedruku, do daty wydania Dziennika, nie upłynęło więcej niż 3 tygodnie, jeżeli właściwy departament (biuro) M. K. (P. I. H. M.) nie wyznaczył terminu krótszego nie wynoszącego jednak mniej niż 10 dni;
- 7) prostowanie w Dzienniku błędów, polegających na ogłoszeniu przepisów, okólnika lub obwieszczenia niezgodnie z jego oryginałem (§ 11 pkt. 2);
- 8) rejestrowanie okólników ogłaszanych w Dzienniku (§ 15);
- 9) rejestrowanie przepisów służbowych, statutów organizacyjnych, regulaminów i instrukcji służbowych, wydawanych jako osobne broszury i odbitki hektograficzne (§ 14 ust. (4) i (10);
- 10) opracowywanie i ogłaszanie skorowidzów do Dz. Urz. M. K. (§ 17);

- (3) Czynności, o których mowa w ust. (2) pkt 5) i 7) w odniesieniu do osobnych wydawnictw (§ 14) należących do właściwych rzeczowo departamentów i biur M. K. (P. I. H. M.) lub centralnych urzędów (biur) P. K. P.;
- (4) Redakcja Dz. Urz. M. K. powinna wstrzymać ogłoszenie przepisów okólnika lub obwieszczenia i zwrócić je właściwemu departamentowi (biuru) P. I. H. M., jeżeli zauważy się istotną wadliwość tekstu lub niezastosowanie się do istotnych wymagań techniki legislacyjnej, albo jeżeli zdaniem Redakcji pewne przepisy (okólnik, obwieszczenie), bezwzględnie nie powinno być ogłoszone w Dz. Urz. M. K.
- (5) Adres Redakcji Dz. Urz. M. K., podaje się na ostatniej stronie każdego numeru Dziennika, wraz z adresem Administracji Dziennika (załącznik 4).

§ 19.

Administracja Dziennika.

- (1) Administrację Dz. Urz. M. K. sprawuje Administracja Wydawnictw M. K. wspólnie z Administracją Dz. T. i Z. K. przez Departament Handlowo-Taryfowy, w myśl osobnej instrukcji wydanej przez Ministra Komunikacji.
- (2) Adres Administracji zawiera załącznik 4.

§ 20.

Warunki prenumeraty Dziennika.

- (1) Warunki prenumeraty oraz cenę pojedynczego numeru Dziennika ustala Dyrektor Departamentu Handlowo-Taryfowego w porozumieniu z Dyrektorem Departamentu Finansowego M. K.
- (2) Wskazówki co do warunków prenumeraty Dz. Urz. M. K., umieszcza Administracja Dziennika na ostatniej stronie u dołu każdego

numeru Dz. Urz. M. K. Wzór wskazówek zawiera załącznik 4.

§ 21.

Ogłoszenie prywatne w Dzienniku.

Ogłoszeń prywatnych nie wolno zamieszczać w tekście Dz. Urz. M. K., lecz tylko na luźnych kartkach, umieszczonych w Dzienniku. Warunki ogłoszeń prywatnych zawiera załącznik 4.

Załącznik 1.

(do § 14 ust. (7) przepisów o wydawaniu Dz. Urz. M. K.

Wzór okładki wierzchniej przepisów.

P. 5.

Przepisy**o szkoleniu, egzaminowaniu i dokształcaniu pracowników kolei prywatnych.**

Warszawa, dnia . . . . . 19 . . . .

Nakładem Ministerstwa Komunikacji

Załącznik 2.

(do § 14 ust. (7) przepisów o wydawaniu Dz. Urz. M. K.

Wzór okładki wewnętrznej przepisów.

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia . . . . . Dz. Urz. M. K. Nr . . . . . poz. . . . .

P. 5.

Przepisy**o szkoleniu, egzaminowaniu i dokształcaniu pracowników kolei państwowych.**

Warszawa, dnia . . . . . 19 . . . .

Nakładem Ministerstwa Komunikacji

Załącznik 3 do § 16 (ust. (1) przepisów o wydawaniu Dz. Urz. M. K.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY**Ministerstwa Komunikacji**

Rok XIX

Warszawa, 10 stycznia 1937 r.

Nr . . . .

Spis treści:**Część A.**

Poz. 1. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia . . . . . stycznia 1937 r. o . . . . . str.

Poz. 3. Okólnik Ministra Komunikacji z dnia . . . . . stycznia 1937 r. o . . . . . str.

Poz. 2. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia . . . . . grudnia 1936 r. w sprawie wydania przepisów służbowych o . . . . . str.

Poz. 4. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia . . . . . grudnia 1937 r. w sprawie . . . . . str.

Obwieszczenia:

Obwieszczenie o odznaczeniach . . . . . str. Wydawnictwa zalecone . . . . . str.

Część C.

Przedruk ustawy z dnia . . . . . o . . . . . str.

Przedruk uchwały Rady Ministrów z dnia . . . . . , , , , str

Przedruk art. . . . . dekretu Prezydenta R. P. z dnia . . . . . w sprawie . . . . . str.

Przedruk nagłówków norm ogłoszonych w Dz. U. R. P. . . . . , , str.

Załącznik 4 (do § 17 ust. (5), § 19 ust. (2) i § 20 ust. (2) przepisów o wydawaniu Dz. Urz. M. K.).

Wzór informacji o adresie Redakcji i Administracji Dz. Urz. M. K. oraz o warunkach jego prenumeraty i ogłoszeń prywatnych.

Adres Redakcji:
Ministerstwo Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, Departament Ogólny (Wydział Organizacyjny)
Adres Administracji:
Administracja Wydawnictw Ministerstwa Komunikacji ul. Chałubińskiego 4 Konto czekowe PKO Nr I — 658.

Warunki prenumeraty:
Prenumerata wynosi w Kraju:

Kwartalnie zł	półrocznie zł	rocznie zł
Cena każdego numeru zł		

Do nabycia w Administracji Dz. Urz. M. K. lub w Administracji Dz. Zarz. D. O. K. P. Prenumeratę wpłaca się z góry przed rozpoczęciem kwartału, półrocza lub roku. Reklamacje z powodu nieotrzymania pojedynczych numerów Dz. Urz. M. K. wnosi się do właściwych urzędów pocztowych, najpóźniej 3-go dnia po otrzymaniu następnego z kolei numeru Dziennika. Reklamacji spóźnionych lub wniesionych w sposób niewłaściwy nie uwzględnia się.

Cena ogłoszeń:

od wiersza . . . . .
za stronę . . . . .

Ogłoszenia prywatne można umieszczać tylko na luźnych kartkach dołączonych do Dziennika. Administracja Dziennika nie odpowiada za niedotrzymanie terminu ogłoszenia.

Załącznik II do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 23 grudnia 1936 r. Nr P 5—106/33/36.

§ 2.

Podział Dziennika na części.

- (1) Dz. Z. D. O. K. P. składa się z dwóch części:
A) Zarządzeń, okólników i obwieszczeń dyrektora kolei państwowych oraz naczelników służb i biur D. O. K. P.,
B) Przedruków.
(2) Osobno, o ile można na twójbie Dziennika, ogłoszo się odezwy.

§ 3.

Zadanie poszczególnych części Dziennika.

- (1) W Części A) Dz. z D. O. K. P. ogłasza się:
1) zarządzenia (§ 1);
2) okólniki (§ 1);
3) zarządzenia i okólniki o zmianie lub uchyleniu zarządzeń i okólników, o których mowa w pkt. 2) i 3) oraz obwieszczenia o sprostowaniu w nich błędów;
4) obwieszczenia (§ 1), mianowicie:
a) obwieszczenia o odznaczeniach, pochwałach, uznaniach oraz nagrodach pieniężnych w przypadkach uzasadniających szczególne wyróżnienie pra-

Przepisy o wydawaniu Dzienników Zarządzeń Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych.

§ 1.

Zadanie Dziennika.

Dziennik Zarządzeń Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych (Dz. Z. D. O. K. P.) jest organem urzędowym dyrekcji okręgowej kolei państwowych (D. O. K. P.), przeznaczonym:

- do ogłaszania, wydawanych przez dyrektora kolei państwowych, zarządzeń ogólnych, wewnętrznych, regulaminów, instrukcji służbowych i okólników, oraz wydawanych przez naczelników służb i biur D. O. K. P. okólników, zwanych w dalszym ciągu niniejszych przepisów łącznie „zarządzeniami i okólnikami”,
- do ogłaszania obwieszczeń dyrektora k.p. oraz naczelników służb i biur w D. O. K. P.,
- do umieszczania przedruków przepisów i okólników władz i urzędów państwowych, dotyczących kolei.

cowników okręgu dyrekcji z wyjątkiem mianowanych przez Ministra Komunikacji;

- b) prawomocne orzeczenia dyscyplinarne (związła treść sentencji orzeczenia) w sprawie pracowników okręgu, z wyjątkiem orzeczeń nakładających karę nagany lub karę pieniężną,
- c) obwieszczenia o wydaleniu ze służby pracowników okręgu, którzy wyrokiem sądu karnego zostali skazani na dodatkową karę utraty praw publicznych albo takich pracowników, którzy uzyskali przyjęcie na służbę, mianowanie na stanowisko etatowe lub wyższą grupę uposażenia, przez przedstawienie fałszywych lub nieważnych dokumentów, albo przez załajanie skazania wyrokiem sądu karnego na dodatkową karę utraty praw publicznych,
- d) unieważnienia orzeczeń wymienionych pod lit. b) i c),
- e) inne niewymienione wyżej obwieszczenia (komunikaty), według uznania właściwych naczelników służb i biur dyrekcji za zgodą naczelnika biura personalnego,
- f) zmiany i sprostowania błędów w obwieszczeniach.

(2) W części B) Dz. Z. D. O. K. P. ogłasza się przedruki przepisów (zarządzeń ogólnych, regulaminów i instrukcji) i okólników władz i urzędów państwowych lokalnych, dotyczących okręgu dyrekcji.

(3) Zarządzenia, okólniki i obwieszczenia z zakresu działania poszczególnych wydziałów i biur dyrekcji (sprawy . . . .), należy ogłaszać, w miarę możliwości w osobnych numerach Dziennika. Numer Dziennika powinien zawierać zasadniczo najmniej cztery pełne strony. W razie braku materiałów do wydania osobnego numeru Dziennika w sprawach jednego wydziału lub biura, wydaje się numery Dziennika wspólnie w sprawach większej ilości, a nawet wszystkich wydziałów i biur dyrekcji.

§ 4.

Porządek ogłoszeń w Dzienniku.

Zarządzenia i okólniki ogłasza się w Dz. Z. D. O. K. P. w porządku wynikającym z postanowień § 3.

§ 5.

Wydawnictwo kartek do naklejania na tekst Dziennika.

Tekst wymienionych zarządzeń i okólników wydaje się, niezależnie od ogłoszenia w Dzienniku, także w postaci osobnych kartek, w celu naklejania ich na zmieniony tekst Dz. Z. D. O. K. P.

§ 6.

Zarządzenia i okólniki wyłączone od ogłoszenia w Dzienniku.

W Dz. Z. D. O. K. P. nie wolno ogłaszać:

- 1) zarządzeń i okólników tajnych;
- 2) zarządzeń i okólników uznanych za „poufne” przez właściwych naczelników służb i biur dyrekcji;
- 3) zarządzeń i okólników wojskowych i dotyczących przysposobienia wojskowo-kolejowego lub wojskowo-lotniczego;
- 4) zarządzeń, okólników i obwieszczeń ogłoszonych w Dz. Urz. M. K.

§ 7.

Zapowiedź ogłoszenia pewnych zarządzeń, okólników lub obwieszczeń w Dzienniku.

(1) Jeżeli pewne zarządzenie, okólnik lub obwieszczenie trzeba podać do wiadomości natychmiast po zawierdzeniu wydaje się je w formie pisma z zastrzeżeniem: „Zarządzenie (okólnik itp.) niniejsze zostanie ogłoszone w jednym z najbliższych numerów Dz. Z. D. O. K. P.”.

(2) Na ogół jednak należy wszelkie zarządzenia, okólniki i obwieszczenia przedstawiać do zatwierdzenia w takim czasie, ażeby je można było zarwczasu ogłosić w Dz. Z. D. O. K. P.

§ 8.

Organa powołane do zarządzania ogłoszeń w Dzienniku.

Ogłoszenie zarządzeń, okólników i obwieszczeń w Dz. Z. D. O. K. P. zarządzają właściwi naczelnicy służb i biur lub upoważnione przez nich organa wydziałów i biur dyrekcji, podając w razie potrzeby, zarazem termin w którym powinno nastąpić ogłoszenie.

§ 9.

Organ powołany do redagowania i administracji Dziennika.

Redakcja i Administracja Dz. Z. D. O. K. P. należy do zakresu czynności działu ogólno-organizacyjnego (ogólnego) w biurze personalnym D. O. K. P.

§ 10.

Zastosowanie postanowień przepisów o wydawaniu Dz. Urz. M. K. do Dz. Z. D. O. K. P.

Do Dz. Z. D. O. K. P. stosuje się odpowiednio postanowienia § 8 ust. (2) i (3), §§ 9, 10, 11, 12 i 13 § 14 ust. (1), (2), (3), (6) i (9), §§ 15, 16 i 17, § 18 ust. (2), (3), (4) i (5) oraz §§ 20 i 21 przepisów o wydawaniu Dz. Urz. M. K.

Dział Personalny**148**

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 19 sierpnia 1946 r. o rozszerzeniu kompetencji dyrektorów kolei państwowych w sprawie odsysywnia byłym pracownikom oraz wdowom i sierotom po pracownikach nieściągalnych pretensji pieniężnych zarządu kolejowego wynikających ze stosunku służbowego.

Na podstawie art. 17 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 89, poz. 705), zarządzam co następuje:

§ 1. W przepisach o podziale czynności w D. O. K. P. (Dz. Urz. M. K. z 1934 r. Nr 9, poz. 54), w § 2 ust. (2) w pkt. 7 (lit. d) w brzmieniu zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 14 grudnia 1945 r. (Dz. Urz. M. K. Nr 16, poz. 162) — należy cyfrę „2500 zł” zastąpić cyfrą „3000 zł”, a cyfrę „25.000 zł” cyfrą „200.000 zł”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1946 r.

Nr I. 1—110/11/46.

Dział Finansowy**149**

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 10 lipca 1946 r. w sprawie normy prac dla biur kontroli dochodów w DOKP.

Ministerstwo Komunikacji niniejszym zmienia z ważnością od 1 sierpnia 1946 r. normy podane w okólniku z dnia 23 marca 1938 r., (Dz. Urz. M. K. Nr 13, poz. 159) w następujący sposób:

1. Dział Ogólny.

- 1) całkowita rewizja kas . . . . . 10 kas
- 2) sprawdzanie protokołów rewizyjnych . . . . . 65 protokołów
- 3) kontrola druków ściśle rejestrowanych . . . . . 500 sprawozdań kasowych
- 4) poprawianie taryf, wykazów odległości i innych podjętników, rejestracja i rozdział rozporządzeń, taryf, instrukcji, dzienników zarządzeń i t. d. . . . . *)
- 5) załatwianie aktów karnych, dyscyplinarnych, spraw ogólnie-fachowej natury i t. d. . . . . *)
- 6) prowadzenie i obsługa archiwum materiału rachunkowego . . . . . *)

Uwaga: *) = Ustala się stosownie do warunków miejscowych; od 10 — 14 pracowników.

- 7) rejestracja akt i inne sprawy kancelaryjne i gospodarze . . . . . *)
- 8) woźni . . . . . *)
- 9) sprawozdania roczne (praca sezonowa w godzinach pozabiurowych) . . . . . —

2. Dział pasażerski.

- 1) sprawdzanie zamówień na bilety 4.500 relacji
- 2) prowadzenie ksiąg hipotecznych 4.500 „
- 3) odbiór i podział materiału rachunkowego komunikacji osobowej i bagażowej . . . . . 500 sprawozdań
- 4) rewizja wykazów biletów kartonowych . . . . . 3.500 relacji
- 5) a) częściowa rewizja wykazów i taksacja biletów blankietowych (F Nr 11 § 4 p. 5) . . . . . 3.000 relacji
- b) całkowita rewizja kasowa wykazów biletów blankietowych . . . . . 13.000 relacji
- 6) a) częściowa rewizja wykazów i taksacja kwitów bagażowych, listów ekspresowych oraz wykazów mleka, czasopism (F Nr 11 § 4 p. 5) . . . . . 3.000 pozycji
- b) całkowita rewizja kasowa wykazów kwitów bagażowych i listów ekspresowych, oraz wykazów mleka, czasopism i t. d. . . . . 13.000 pozycji
- 7) wydzielanie i rejestracja udziałów kolei prywatnych:
  - a) z biletów (kartonowych) . . . . . (nie ustalono)
  - b) z biletów blankietowych . . . . . (nie ustalono)
- 8) wydzielanie i rejestracja udziału kolei prywatnych z materiału kas bagażowych . . . . . (nie ustalono)
- 9) segregacja biletów kartonowych, odebranych od podróżnych i sporządzanie wykazów . . . . . 65.000 biletów
- 10) segregacja biletów blankietowych, kwitów bagażowych, cedułów ekspresowych i t. d. . . . . 22.000 biletów
- 11) rewizja wykazów przechowalni bagażu . . . . . (nie ustalono)
- 12) rewizja należności celnych pod względem rachunkowo-kasowym . . . . . (nie ustalono)
- 13) rozpatrywanie wyjaśnień rachunków różnic, sprawdzanie dopłat karnych, prowadzenie korespondencji i t. d. . . . . 150 akt
- 14) rewizja wykazów premii konduktorskich za przejazdy biletowe, oraz od dopłat karnych za przewóz nadmiernego bagażu . . . . . 2.000 pozycji

3. Dział towarowy.

- 1) załatwianie poważniejszej korespondencji z innymi dyrekcjami okręgowymi kolei państwowych i z obcymi kolejami . . . . . 1 pracownik
- 2) odbiór i podział materiału sprawozdawczego . . . . . 200 sprawozdań

- 3) rewizja wykazów przesyłek nadeszłych:
  - a) z cedułkami . . . . . 5.000 ceduł
  - b) bez ceduł . . . . . (nie ustalono)
- 4) sortowanie ceduł na przesyłki nadeszłe do konfrontacji z wykazami nadania 15.000 ceduł
- 5) rewizja wykazów przesyłek nadanych:
  - a) za cedułkami . . . . . 6.000 ceduł
  - b) bez ceduł . . . . . (nie ustalono)
- 6) wydzielanie udziałów kolejom prywatnym pod zarządem Polskich Kolei Państwowych:
  - a) przy obliczaniu według taryfy łamanej (nie ustalono)
  - b) przy obliczaniu według stawki bezpośredn. (nie ustalono)
- 7) rewizja zwróconego nadania, sprawdzanie wykazów ceduł skreślonych i dopisanych oraz rachunków różnic . . . . . 20.000 pozycji
- 8) rewizja przesyłek nieekspedytowanych (nie ustalono)
- 9) sporządzanie zebrań ogólnych . . . . . 1 pracownik
- 10) rewizja wykazów składowego . . . . . 1 pracownik
- 11) rewizja kwitów gospodarczych . . . . . 9.000 pozycji
- 12) rewizja wykazów opłat powstałych w drodze 5.000 pozycji
- 13) załatwianie wszelkich innych czynności nieobjętych punktami 1—12, oraz rewizja przedwstępna otrzymanego materiału rachunkowego . . . . . 2 pracowników

4. Dział rewizyjny.

- 1) opracowanie spraw kierowanych do sądu, udzielanie dalszych informacji co do tych spraw, regulacja nadpłat wzgl. niedoborów, dotyczących przesyłek sprzedanych i zniszczonych, oraz regulacja innych spraw z tych tytułów wynikłych . . . . . 80 akt
- 2) śledzenie za przesyłkami skreślonymi w nadaniu, załatwianie listów śledczych innych dyrekcyj okręgowych kolei państwowych, regulacja rachunków różnic, z wyjątkiem z akordu taksacyjnego . . . . . 600 pozycji
- 3) załatwianie reklamacji kolei prywatnych pod zarządem Polskich Kolei Państwowych w sprawie mylnie wydzielonych udziałów:
  - a) z przewozu osób . . . . . (nie ustalono)
  - b) z przewozu bagażu . . . . . (nie ustalono)
  - c) z przewozu towarów . . . . . (nie ustalono)
- 4) sporządzanie rachunków kredytowych dla władz i instytucji państwowych 4.000 pozycji
- 5) rewizja i segregacja kart rejestracyjnych (nie ustalono)
- 6) roczna statystyka osobowa (praca sezonowa w godzinach poza biurowych) . . . . . —

5. Dział buchalteryjny.

- 1) odbiór, przedwstępna rewizja i podział materiału rachunkowego i kasowego między działy, oraz przesyłanie do Centralnego Biura Taryf i Rozrachunków Zagranicznych PKP materiału rachunkowego z komunikacji zagranicznych wraz z odnośnymi wykazami opłat powstałych w drodze, wykazów nadanych i wykazów wypłaconych zaliczeń, wykazów kredytu granicznego oraz wykazów długów i wierzytelności obcych zarządów kolejowych na sumy niezwiązane z przewozami 120 sprawozdań
- 2) rewizja wykazów zamiany walut 10.000 pozycji
- 3) rewizja wykazów różnych wpływów i wydatków:
  - a) kasowa . . . . . 12.000 pozycji
  - b) merytoryczna . . . . . 5.000 pozycji
- 4) rewizja wykazów podatku miejskiego (nie ustalono)
- 5) rejestracja i likwidacja rachunków różnic 1.000 pozycji
- 6) rewizja wykazów wypłaconych zaliczeń, prowadzenie dotyczących ksiąg . 1.500 pozycji
- 7) rewizja wykazów postojowego 5.000 pozycji
- 8) ostateczna rewizja sprawozdań kasowych i wszystkie inne prace buchalteryjne 65 sprawozdań
- 9) załatwianie akt dotyczących spraw działu buchalteryjnego . . . . . 200 akt

6. Dział reklamacyjny.

- 1) Wyszukiwanie i dołączanie ceduł do podań reklamacyjnych . . . . . 2.000 ceduł
- 2) reklamacje przejazdowe i przewozowe 600 punktów
- 3) reklamacje udokumentowane 2.500 listów przewozowych lub wtórników
- 4) refakcje kontyngentowe, wypłacane na podstawie wykazów . . . . . 6.000 pozycji
- 5) rejestracja i ewidencja akt reklamacyjnych (nie ustalono)

U w a g a: przy obliczaniu normy dla jednego pracownika, załatwiającego reklamację, liczy się akt za pięć punktów, poszczególny zaś list przewozowy wzgl. jego wtórnik, cedułę ekspresową, kwit bagażowy, kwit wpływów różnych, wykaz przesyłkowy na przewóz mleka i wykaz nadawczy na czasopisma liczy się za dwa punkty.

Reklamacje przejazdowe liczy się jako załatwienie aktu, a więc za pięć punktów.

Odmowa załatwienia reklamacji ze względów formalnych (np. brak cesty) liczy się również tylko jako załatwienie aktu, t. j. za pięć punktów, bez względu na ilość dołączonych dokumentów przewozowych.

150

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 kwietnia 1946 r. w sprawie wydania „Przepisów o skróconych adresach liczbowych Nr R. 18”.

§ 1.

Niniejszym zatwierdzam wydanie II, poprawione i uzupełnione, „Przepisów o skróconych adresach liczbowych Nr R. 18”, które ukażą się osobno.

§ 2

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1946 r. Jednocześnie traci moc obowiązującą wszystkie inne przepisy, wydane w sprawach unormowanych niniejszym zarządzeniem.

Nr IV. 4—212/7/46.

151

Dział Budowy i Utrzymania Kolei:

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 19 sierpnia 1946 r. o rozszerzeniu kompetencji dyrektora odbudowy Warszawskiego Węzła Kolejowego w sprawach finansowo-gospodarczych.

Na podstawie art. 17 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 89, poz. 705) zarządzam co następuje:

§ 1. W § 4 ust. (2) statutu organizacyjnego Dyrekcji Odbudowy Warszawskiego Węzła Kolejowego (Dz. Urz. M. K. z 1946 r. Nr 2, poz. 16) pkt. 9) otrzymuje brzmienie następujące:

„ma prawo oddawać roboty i dostawy z wolnej ręki do 1.000.000 zł. (milion zł.), z przetargu ograniczonego do 3.000.000 zł (trzy miliony zł), a z przetargu publicznego do 8.000.000 zł (osiem milionów zł) i zezwalać na dodatkowe roboty i dostawy, których nie przewidziano w umowie, jeżeli koszt tych robót i dostaw nie przekracza 20% sumy umownej przy robotach i dostawach z wolnej ręki, przy robotach zaś i dostawach z przetargów, kwoty 1.500.000 zł (półtora miliona zł)”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1946 r.

Nr I. 1—1130/8/46.

152

Dział Mechaniczno-Kolejowy.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 14 sierpnia 1946 r. o utworzeniu nowych działów i Centralnego Biura Rozdzielczego w Warsztatach Głównych k. p. w Gdańsku Trojanie.

Niniejszym zarządzam:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 29 stycznia 1946 r. o rozszerzowaniu do

warsztatów I kl. i podziale Warsztatów Głównych k. p. w Gdańsku — Trojanie na biura i działy (Dz. Urz. M. K. Nr 1, poz. 6) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1 ust. 2 pkt 1) na końcu dodaje się nową literę „e” o brzmieniu: „e) Centralne Biuro Rozdzielcze”.
- 2) w § 1 ust. 2 pkt 2) lit. a) skreśla się wyrazy „wagonów towarowych” i wstawia się wyrazy „Wagonów osobowych i towarowych” na końcu zaś tego punktu dodaje się nową literę „f” o brzmieniu: „f) Parowozowy”.
- 3) w § 1 ust. 3 po wyrazie „Wagonów” dodaje się wyrazy „osobowych i”, po wyrazie zaś „towarowych” skreśla się łącznik „i” i wstawia się przecinek, oraz po wyrazie „Mechaniczny” dodaje się wyrazy „i Parowozowy”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1946 r.

Nr I. 1—112/4/46.

153

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 29 sierpnia 1946 r. w sprawie zmiany wykazu rzeczoznawców acetylenowych spośród pracowników P.K.P.

Zamieścił wyznaczonych okólnikiem Ministerstwa Komunikacji z dnia 2 kwietnia 1946 r. w sprawie wykazu rzeczoznawców acetylenowych spośród pracowników P. K. P. (Dz. Urz. M. K. Nr 5, poz. 72) wyznacza się na DOKP Kniaków:

1. Inż. Tadeusza Dąbrowskiego, p. o. kier. działu w Warszt. Gł. w Nowym Sączu i
2. Inż. Tadeusza Demetera, p. o. kontrolera Wydz. Mechanicznego rzeczoznawcami do spraw acetylenowych, oraz
3. Inż. Franciszka Karłowskiego, p. o. zastępcy naczelnika Warszt. Gł. w Nowym Sączu zastępcą rzeczoznawcy.

Nr VI. 497/14/46.

154

Dział Sanitarno-Kolejowy.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 29 lipca 1946 r. w sprawie wydania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przy szlifierkach na P. K. P.

§ 1. Zatwierdzam dołączone do niniejszego zarządzenia przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy przy szlifierkach na P. K. P.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nr S 3—660/6/46.

**Załącznik do zarządzenia Ministra
Komunikacji z dnia 29 lipca 1946 r.
Nr S. 3—660/6/46.**

§ 1. Urządzenia ochronne.

1. Przy wrzeciennikach szlifierskich do ręcznego szlifowania należy stosować nastawialne wsporniki dla przedmiotu obrabianego przysuwane do tarczy szlifierskiej, w miarę jej zużycia, w odstępach 2—3 mm od tarczy.

2. Dolny duży kamień piaskowcowy należy zakrywać w miarę zużycia kamienia.

3. Tarcze szlifierskie należy zabezpieczać na możliwie największej części obwodu silnymi, dobrze umocowanymi osłonami lub nastawnymi pałkami z materiału odpornego na uderzenia. Pałki ochronne należy w miarę zużycia tarczy szlifierskiej nastawiać tak, aby odstęp między nimi był możliwie najmniejszy.

4. Osłony tarcz szlifierskich powinny być w miarę możliwości, tak skonstruowane, aby je można było bez trudności odchylić w celu zbadania tarczy.

5. Tarcze szlifierskie i pierścienie, używane do szlifowania bocznego, należy na całym obwodzie zabezpieczyć dostatecznie silną i dającą się przesuwac w kierunku osiowym osłoną z materiału odpornego na uderzenie.

6. Do osłon tarcz szlifierskich o średnicy ponad 200 mm nie wolno używać żeliwa lub kujej leizny, natomiast należy używać stali lanej, a dla tarcz szybkoobrotowych stali walcowanej.

7. Przy szlifowaniu na sucho na szlifierkach powinny być zainstalowane odpowiednie ochronki szybkie. W razie ich braku należy stosować okulary ochronne. Na stanowisku szlifierskim należy wtedy umieścić tabliczkę z napisem: „Uwaga! Chroń oczy! Nakładaj okulary ochronne!”

8. Gwint na końcach wałów szlifierskich należy osłonić, jeśli końce te wystają na długość większą niż 1/4 średnicy wału. Gwint wewnętrzny należy zaślepić.

9. Małe przedmioty należy przy szlifowaniu trzymać w specjalnych uchwytach.

10. Szlifierki ręczne przenośne powinny mieć tarcze stożkowe z odpowiednimi uchwytami bocznymi oraz osłony obejmujące co najmniej połowę obwodu tarczy szlifierskiej.

11. Osłona szlifierki do cięcia zabezpieczająca przed odłamkami, w razie pęknięcia tarczy, może być również z żeliwa.

12. Odchylenie od pionu szlifierki wahadłowych nie może wynosić więcej niż 45° w obie strony.

13. Bardzo małe tarcze szlifierskie (o średnicy do 60 mm) mogą pracować bez osłon lub pałek ochronnych.

14. Szlifierki przeznaczone do wyższych szybkości obrotowych muszą posiadać odpo-

wiednią budowę (łożyska, wrzeciona), ustawienie i szczególnie mocne osłony z materiału odpornego na uderzenie. Pałki ochronne nie wyszarzają.

§ 2. Umocowanie kamieni piaskowcowych i tarcz szlifierskich.

1. Przed założeniem na wał należy tarczę poddać próbie na dźwięk, trzymając ją luźno na trzpieniu lub zawieszoną na drucie i opukując lekko na całej powierzchni młotkiem drewnianym. Nieuszkodzone tarcze (o spoiwie nieorganicznym) wydają przy tym czysty dźwięk metaliczny; tarcz o głuchym dźwięku lub suchym trzasku, jako uszkodzonych, nie wolno używać.

2. Kamienie szlifierskie o napędzie mechanicznym i szybkości obrotowej ponad 4 m/sek. oraz tarcze do szlifowania i polerowania należy wstawiać luźno na wał lub tuleję szlifierki, poczym umocować uchwytami z zastrubowaniem przyciskowym zabezpieczonym przed odkręcaniem się.

3. Uchwyt do umocowania tarcz szlifierskich na wale powinny przylegać do tarczy szlifierskiej tylko zewnętrznym pierścieniem szerokości od 1/8 do 1/5 średnicy uchwytu.

4. Obydwa uchwyty służące do umocowania tarczy muszą mieć jednakią średnicę, która dla tarcz szlifierskich o średnicy ponad 200 mm powinna wynosić 1/2 średnicy tarczy, a tam gdzie brak osłon, co najmniej 2/3 średnicy tarczy szlifierskiej cylindrycznej.

5. Pomiędzy uchwyty a kamień piaskowcowy lub tarczę szlifierską należy włożyć elastyczną wkładkę ze świeżej, miękkiej i ciężkiej gumy (skóry, filcu lub tektury).

6. Tarcz szlifierskich umocowanych na wale nie wolno centrować uderzeniem; należy przed tym zwolnić ich zamocowanie. Uderzać wolno tylko młotkiem drewnianym.

§ 3. Obchodzenie się z kamieniami piaskowcowymi i tarczami szlifierskimi w pracy.

1. Kamienie piaskowcowe i tarcze szlifierskie muszą być dokładnie centrowane i utrzymywane w stanie gładkim na powierzchni szlifującej.

2. Przy ręcznym obtaczaniu kamieni należy używać długiego noża i podkładki z pałką ochronnym.

3. Do wyrównywania nieokrągłych tarcz szlifierskich należy używać odpowiednich narzędzi. Obciosywanie tarcz szlifierskich jest niedopuszczalne.

4. Przy obtaczaniu na sucho kamieni piaskowcowych i tarcz szlifierskich należy nakładać okulary ochronne i maskę oddechową, o ile brak odpowiedniego specjalnego urządzenia wywietrznikowego.

5. Tarcze szlifierskie należy przechowywać w suchym miejscu i chronić od wstrząsów lub uderzeń.

6. Tarcz szlifierskich o spoiwie mineralnym i roślinnym nie wolno kłaść na podłodze. Przy magazynowaniu należy je przekładać warstwami drzewa.

7. W razie silnego zagrzania tarczy podczas użycia należy przerwać pracę, póki tarcza nie osiągnie całkowicie chłodu.

8. Tarcze o spoiwie mineralnym nie mogą w wodzie pracować stale ani stać dłużej.

9. Pracowników zatrudnionych stale przy kamieniach piaskowcowych należy corocznie poddawać badaniom rentgenologicznym płuc.

§ 4. Szybkość obwodowa kamieni piaskowcowych i tarcz szlifierskich.

1. Kamienie piaskowcowe o średnicy ponad 1 m do obróbki dużych części żelaznych mogą pracować z szybkością obwodową do 12 m/sek. Wyjątki są dopuszczalne, gdy pozwala na to wynik biegu próbnego z wyższą szybkością i gdy

bezpieczeństwo zapewniają specjalnie mocne urządzenia ochronne (nie z żeliwa). Ochrona może odskaniać tylko taką część kamienia, jaka jest konieczna do szlifowania.

2. Na tarczach szlifierskich dopuszczonych do użytku na P. K. P. powinny być uwidocznione w sposób trwały i wyraźny następujące oznaczenia:

- twierdź i wielkość ziaren,
- rodzaj spoiwa,
- rodzaj szlifowania,
- dopuszczalna szybkość obwodowa nowej tarczy,
- biały pas wzdłuż średnicy tarczy o spoiwie mineralnym,
- wytwornia,
- wymiary tarczy.

3. Dla tarcz szlifierskich obowiązują następujące normy szybkości obwodowych:

Wielkość tarcz szlif.	Spoiwo	Szlifowanie	Tarcze szlifierskie cylindryczne, mało wylobione*) stożkowe w/g DIN 190	Inne (garnkowe, fasonowe i tp.)
			Dopuszczalna szybkość obwodowa m/s	
Wszystkie tarcze o średnicy do 150 mm oraz tarcze o średnicy od 150 do 1000 mm wypróbowane przez wytwornie i odpowiednio oznaczone	mineralne	ręczne	15	15
		mechaniczne	25	20
	ceramiczne, roślinne, kauczukowe i sztuczna żywica	ręczne	30	25
		mechaniczne	35	30
Inne tarcze o średnicy od 150 do 1000 mm	mineralne	ręczne	15	12
		mechaniczne	20	15
	ceramiczne, roślinne, kauczukowe i sztuczna żywica	ręczne	25	20
		mechaniczne	30	25
Tarcze o średnicy ponad 1000 mm	mineralne	ręczne i mechaniczne	15	

4. W razie potrzeby można używać również tarcz bez oznaczeń wymienionych w ust. 2, pod warunkiem stosowania szybkości obwodowej do 15 m/s.

5. Podane wyżej szybkości obwodowe mogą być przekrozone tylko na wyraźne polecenie kierownictwa warsztatów. Jeśli wynik biegu próbnego tarczy z odpowiednio zwiększoną szybkością obwodową i szczególnie mocne osłony tarczy na to pozwalają, można tymczasowo podnieść szyb-

kość obwodową szlifierek mechanicznych do 50 m/s. Praca tych szlifierek musi być stale kontrolowana i nadzorowana przez odpowiedzialnych zwierzchników służbowych.

6. Każdą nową tarczę szlifierską jakoteż nowo założoną tarczę przeznaczoną do powszechnego użytku należy poddać uprzednio biegowi próbnemu przy najwyższej dopuszczalnej szybkości obwodowej co najmniej przez 5 minut. Na czas próby tarczy należy niedopuszczać osób niepowołanych do miejsc leżących w niebezpiecznym zasięgu szlifienki.

*) Mało wylobione są te tarcze szlifierskie, w których grubość dna lub ścianki wynosi co najmniej 1/3 szerokości tarczy.

7. Przy każdej szlifierce należy umieścić w miejscu widocznym tabliczkę podającą najwyż-

szą ilość obrotów wrzeciona szlifienki oraz poszczególne stopnie szybkości, jeśli taką regulację obrotów umożliwiałaby bezpośrednio napęd elektryczny lub napęd pasowy o kołach stopniowych.

155

Dział Lotnictwa Cywilnego

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 13 lipca 1946 r. w sprawie utworzenia Komisji Badania Wypadków Lotniczych.

1. W Departamencie Lotnictwa Cywilnego Ministerstwa Komunikacji tworzy się Komisję Badania Wypadków Lotniczych.

2. Do zakresu działania Komisji Badania Wypadków Lotniczych należy:

- 1) badanie wypadków lotniczych cywilnych statków powietrznych;
- 2) wyciąganie wniosków z badań wymienionych w pkt. 1) i opracowywanie projektów zarządzeń mających na celu zapobieganie wypadkom lotniczym.

3. Komisja składa się z przewodniczącego i 4 stałych członków, a mianowicie po jednym przedstawicielu:

- 1) Wydziału Technicznego Departamentu Lotnictwa Cywilnego Min. Kom.,
- 2) Wydziału Wyszakolenia i Sportu Lotniczego Departamentu Lotnictwa Cywilnego Min. Kom., S
- 3) Kontroli Cywilnych Statków Powietrznych i
- 4) instytucji badawczo-opiniującej.

4. Przewodniczącego i stałych członków komisji powołuje dyrektor Departamentu Lotnictwa Cywilnego, wyznaczając jednego z członków na zastępcę przewodniczącego.

5. Badaniu przez Komisję podlegają wszystkie wypadki cywilnych statków powietrznych przynależności polskiej, które spowodowały śmierć lub uszkodzenie ciała człowieka, albo poważne uszkodzenie lub zniszczenie statku powietrznego, bez względu na to, gdzie wypadek się wydarzył oraz wypadki statków powietrznych obcych na terenie Rzeczypospolitej.

6. Komisja Badania Wypadków Lotniczych udaje się na miejsce wypadku w komplecie lub deleguje jednego lub więcej spośród swych członków dla przeprowadzenia badań: W przypadkach mniejszej wagi komisja może zlecić przeprowadzenie badania wypadku właścicielowi przedstawicieli kontroli Cywilnych Statków Powietrznych, który po zbadaniu przesyła Komisji szczegółowy protokół wraz z załącznikami.

7. Badania wypadków odbywa się drogą oględzin, przesłuchiwania świadków, zbierania dokumentów i innych materiałów mogących przyczynić się do wyświeślenia przyczyny wypadku.

Komisja ma prawo powoływać rzeczoznawców, zarządzać badanie materiałów, części i t. p.

Z wyników badania każdego wypadku Komisja sporządza szczegółowy protokół, zaopatrzony we wszystkie związanie z badaniem tego wypadku załączniki.

8. Posiedzenie Komisji zwołuje przewodniczący. Do prawomocności jej uchwał wystarczy 3 członków licząc w to i przewodniczącego.

9. Wszelkie dokumenty, dotyczące wypadków przechowuje sekretarz Komisji, który również prowadzi rejestrację wypadków i opracowuje ich statystykę.

10. Przed przybyciem na miejsce wypadku Komisji lub jej członka placówkownika terenowa lotnictwa cywilnego, na terenie której zdarzył się wypadek określony w ust. 5, obowiązana jest:

- 1) zabezpieczyć na miejscu statek powietrzny, który uległ wypadkowi, nie zmieniając nic w jego położeniu, chyba, że byłoby to koniecznym dla ratowania życia ludzi;
- 2) zawiadomić niezwłocznie Departament Lotnictwa Cywilnego o wypadku. Zabezpieczony statek powietrzny pozostać w położeniu i stanie niezmiennym do czasu przybycia Komisji Badania Wypadków Lotniczych. Gdyby zachodziła konieczność usunięcia statku powietrznego z miejsca wypadku, przedstawiciel Kontroli Cywilnych Statków Powietrznych sporządza dokładny opis uszkodzeń i położenia statku oraz jego części z planami i fotografiami i daje zezwolenie na usunięcie statku.

11. Okólnik niniejszy wchodzi w życie z dniem 15 lipca 1946 r.

Nr XI. 1—350/48/46.

156

Dział Apropowizacji i Zaopatrywania

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 27 sierpnia 1946 r. o oznaczaniu wydziałów apropowizacji i zaopatrywania w DOKP.

Niniejszym zarządzam:

We wszystkich DOKP wydziały apropowizacji i zaopatrywania oznaczają się cyfrą IX.

W związku z tym postanowieniem w § 6 statutu organizacyjnego DOKP Dz. Urz. M. K. z 1934 r. Nr 9, poz. 54) w brzmieniu ustalonym w § 1 zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 15 maja 1946 r. (Dz. Urz. M. K. Nr 5, poz. 66), wykreślają się ustępy ostatni zaczynający się od słów „w DOKP Poznań i Kraków” i t. d.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nr I. 1—117-6 46.

Adres Redakcji i Administracji Ministerstwa Komunikacji: Warszawa, ul. Chałubińskiego Nr 4

Warunki prenumeraty kwartalnie 40 zł.

Cena pojedynczego egzemplarza wynosi 10 zł i jest do nabycia w Admin. Wydawn. w Warszawie.
Prenumeratę przyjmuje Administracja Wydawnictw M. K., którą można również wpłacać w P. K. O.
konto czekowe w Warszawie Nr 1-658.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Zakłady Graficzne Ministerstwa Komunikacji w Warszawie, Chałubińskiego Nr 4.